

ŠIAIP IR TAIP

Rašo V.

Aika suplaisino bombą... stipresnę negu... Mokslininkai... United Nations... visas valstybes pradėti kontroliuoti... net plašimų bandomus, nes sako, jų spinduliavimas gali pradėti kenkti žmonijos sveikatai.

Kanados mokslininkai sako, jei atominė energija nesuplaisins žemės ir jos žmonių, tai žmonija išengs į naują, atominę gadynę, kur visokia energija bus pigi, stipri ir visiems prieinama.

Sovietų krašte tokia suirutė žemės ūkyje, kad diktatoriai buvo priversti šią vasarą siųsti kareivius apsesti ir nupjauti laukus.

Vilniuje paskelbta, kad Malenkovas išrinktas atstovauti Lietuvai bolševikų "seime." Tačiau, Maskvos Pravda matyti, jau jieško priekabių jį paskelbti "išdaviku" ir likviduoti.

Maskvos diktatoriai išdeportavo amerikietį katalikų kunigą, kuris Maskvoje aptarnaudavo vienintelę bažnyčią. Ją lankyti rusų piliečiams uždrausta, ir ją lanko tik kitų kraštų diplomatai.

Žurnalas "Literatūros Lanikai", kurį leidžia mūsų jaunų rašytojų grupė, tik vasarį, 1955 m. paskelbė žinią, kuri "Amerikos Lietuvos skaitytojams buvo pranešta rugpj. 27, 1954 — tai kad prancūzas poetas Jean Casson išleido knygą apie prancūziškai rašiusį lietuvių poetą O. W. de L. Milasz, ir kitus du.

Kanados teismas pripažino vieno vengro pareiškimą, kad užtenka \$275 per metą užlaikyti jo žmoną pasilikusią raudonojoje Vengrijoje.

Iš Azijos grįžęs Amerikos valstybės sekretorius Dulles pareiškė, kad laisvi azijatai nori pasilikti laisvi nuo raudonųjų diktatūros.

Hartfordo Lietuviai

Remia Lietuvos Gimnazijų aukojo \$118. Gimnazijos Rūmų Išpirkimo Fondai.

Sekmadienį, 13 d. kovo, vietos lietuviai BALPO ir ALTO skyr. nariai savo posėdyje paskyrė Vasario 16-tos gimnazijos rūmų išpirkimo fondui \$50.00; tą pačią dieną Liet. Amer. Pil. Klubo nepašalpinio skyr. nariai savo bankiete aukojo gimnazijos rūmų fondan \$68.50; viso bendrai Hartfordo lietuviai proga gimnazijos rūmų išpirkimui vėlavus paskyrė gimnazijai \$118.50! Tai graži pradžia, tikimės, kad ir kiti vietos lietuviai, draugijos ir klubas, ateityje parems šį svarbų reikalą. Už aukas vardu JAV LB LOKO ir Vasario 16-tos gimnazijos vadovybės nuosirdžiai dėkoju visiems aukojusiems Hartfordo lietuviams.

Sen. McCarthy prabilo

Sen. McCarthy š. m. kovo mėn., 12 d. raštu užklause poną prezidentą Eisenhowerį, kas jo daroma, kad Amerikos lakūnai, kurie yra Kinijos kalėjimuose, atgautų laisvę. Taip pat kaip ponas prezidentas padarė išlaisvinti 944 Amerikos karius kurie yra Kinijos komunistų nelaisvėje. Prezidentas patvirtino raštą gavęs, bet daugiau nieko neatsakęs.

W. M. Chase, JAV LB LOKO Ižd.

Nr. 11

WORCESTER, MASS.

Kovo (March) 18, 1955

Vol. XLVII

Jaltos Rekordai Atskleisti

Washington, D. C. — Politika ir diplomatiška audra siautė apie ilgai paslėptus Jaltos konferencijos rekordus. Jalta buvo geros dalybės Rusijai, kurios armijos užpuolė Rytuose, tik tai penkias dienas prieš Japonijos bealyginio pasidavimo.

Valstybės Departamentas trečiadienį paskelbė viešai pusę milijono žodžių amerikonišką rekordą iš tos istoriškai Jaltos sesijos, nors premieras Winston Churchill buvo priešingas. 1945 m. Jaltos Konferencijoje Krimėjoje dalyvavo prezidentas Roosevelt, premieras Stalinas ir Churchill, kurs dabar vienas likęs gyvas. Premieras Churchill Londone patarė, jog Jaltos dokumentai atskleisti Washingtono buvo amerikoniškas vertimas ir nėra oficialus tas trijų jėgų rekordas. Britai ypač nusistebėjo ir supyko kaikiurais dokumente paminėtais įrodymais, kad prezidentas Rooseveltas patarė pavest Hong Kong Kinijai. Premieras Churchill sakė, jog angliai gal savo rekordus paskelbs, bet jis norėtų pamatyti amerikonių pirms.

Anglai daugiau susirūpinę Jalta, negu apie dabartinį skilimą Britų Darbo Partijoje del Aneurin Bevano. Jaltos rekorduose atidengta, jog premieras Stalinas grasino "sunkumas" pastatyme Rusijos į karą prieš Japoniją, jei prezidentas Roosevelt nebūtų sutikęs plačiom nuolaidom. Rooseveltas sutiko su rusų norais suteikiant Rusijai naują strategišką poziciją šiaurvakariniame Pacifike ir galingą ranką Mandžiūrijoje. Rekorduose teipgi atidengta, jog Rooseveltas ir Churchill ginčai su Stalinu dėl jų reikalavimų įsteigt nepriklausomas vyriausybės po-karinėje Lenkijoje ir kituose rytinėse Europos kraštuose išlaisvintuose naujacių. Stalinas sutiko demokratiškus režimus pastatyt, bet bėgy kelių metų, sovietai uždėjo komunistišką valdymą nuo Baltikos jūrų iki Juodųjų. Jaltoje Trys Didieji svarstė apie svarbus politiškus klausimus taipgi apie Vokietijos ateitį ir jos padalinimą. Vienok svarbiausias klausimas buvo apie Rusijos įstojimą į karą prieš Japoniją. Rusija sutiko

jeiti, kaip tik Vokietija bus nugalėta. Europos karas baigėsi gegužės 7, 1945 m. Rusija įstojo į karą prieš Japoniją rugp. 9, 1945 m., tris dienas po to, kada J. V. numetė atomišką bombą ant Hirošimos. Japonija pasidavė rugp. 14, 1945 m.

J. V. sekretorius Dulles pareiškė, jog jis matė nebus pabaigos Jaltos ginčui, kas tęsis per amžius. Jis taip pareiškė Militarisko Oro Transporto airpote lipdamas į lėktuvą skrist į Otawą, kurs praleis tris dienas kaip Kanados vyriausybės svečias. Nors Dulles antradienį atsisakė viešai atsikleisti Jaltos konferencijos rekordus, vienok sekančią dieną, jie pasirodė Washingtono laikraščiuose. Valstybės Departamento valdininkai tikėjosi, kad rekordo atspausdinimas sustabdyt ilgą ginčą, bet vietoj to, kilo dar didesnė audro. Senatorius Capehart pavadino Roosevelto nusileidimas Stalino reikalavimams Tol. Rytų politikoje beveik neatleistina klaida. Dabar republikonų partija kritikuos demokratų beperstojimo.

TEISINGAS REIKALAVIMAS

JAV Atstivų Rūmuose judinamas klausimas, kad Sovietų Sąjunga būtų pašalinata iš Jungtinių Tautų dėlto, kad ji nesilaiko minėtos organizacijos nutarimų, tai yra, ji remia komunistinę Kiniją ir potė, kai 1951 metais Jungtinės Tautos ją pripažino agresore Korėjoje. Tačiau tokiam pasiūlymui nepritaria JAV vykdomoji valdžia, tad pasiūlymas gali nepasiekti Jungtinių Tautų.

Maskvos metodai

Maskva ne tik šiuo atsitikimu nesilaiko Jungtinių Tautų nutarimo, jį nuo pat Jungtinių Tautų įsisteigimo nesiskaito su šios organizacijos principais. Ji lygiai taip gerbia Jungtinių Tautų Chartą kaip ir savo krašto konstitucija, kurioje nors ir yra gražių straipsnių prirašyta, tačiau jais gyvenime nesivadovaujama. Tie gražūs straipsniai parašyti tik dėl pasaulio akių. Komunistų partijos nutarimai stovi aukščiau konstitucijos ir bendrai konstitucija neveikia. Kadangi Maskva nesivadovauja gyvenime teisingumo ir teisės normomis, tai jai nevieta Jungtinėse Tautose kur tie principai sprendžiami.

Nepakankama bausmė pašalinimas

Tačiau, nepakankama bausmė pašalinimas bent kurio nario iš tarptautinės organizacijos, jei jis nesilaiko tarptautinių nuostatų. Pašalinimas nesudraudžia jo nuo tolimesnių nusikalstamų veiksmų, o tik pastumia dar į didesnius nusikaltimus, nes praktiškai nuimama nuo jo tarptautinė kontrolė, jis pasijunta nieku nesuvaržytas o tauta dažniausiai būna bejėgė pasipriešinti krašto valdžios veiksams. Tokiu atveju būtinas efektingas įsikisimas tarptautinės organizacijos, kad atstačius tame krašte teisinę santvarką.

UNO Įsteigimo tikslas

Jungtinių Tautų organizacija buvo įsteigta ne kam kitam kaip pasaulį privesti prie tvarkos, sudraudžiant kiekvieną valstybę, kuri bandytų nesilaikyti šios organizacijos principų, nežiūrind ar ji būtų Jungtinių Tautų narys ar ne. Rusija gi yra net šios organizacijos narys. Ji pasirašydama po Jungtinių Tautų Chartą sutikė vykdyti visus chartos nuostatus. Dėl aiškumo, nors labai trumpai žvilgtelėkime į Jungtinių Tautų Chartos pagrindinius principus ir paagrindinis kaip juos Maskva vykdo.

1945 metais birželio 26 d. susirinkę valstybių atstovai (ten buvo ir Rusijos atstovai) San Francisko mieste deklaruoja pasauliui:

"Mes Jungtinių Tautų žmonės, nusistatę apsaugoti būsimąsias kartas nuo karo rykštės, kuri du kartus mūsų amžiuje yra įstumusi žmoniją į neapsakomą vargą, ir

Dar kartą patvirtinti savo tikėjimui pagrindinėmis žmogaus teisėmis, žmogaus asmenybės garbingumu ir vertingumu, vyrų ir moterų ir tiek didžiųjų, tiek mažųjų tautų teisių lygybe, ir

Nustatyti sąlygoms, kuriomis būtų galima išlaikyti teisybę ir pagarba prievoloms kurios kyla iš sutarčių ir kitų tarptautinių teisės šaltinių, ir...

... priėmė šią Jungtinių Tautų Chartą ir tuobūdu įsisteigia tarptautinė organizacija, vadintina Jungtinių Tautų vardu."

Dar didesnių vilčių teikia Jungtinių Tautų Chartos straipsniai, kuriais šios organizacijos nariai išsipareigoja išlaikyti pasaulyje taiką bei saugumą; plėsti draugiškus tautų santykius, pagrįstus tautų teisių lygybę ir apsisprendimo gerbimu; vykdyti tarptautinio, visuomeninio, kultūrinio arba humanitarinio pobūdžio problemas ir sužadinant bei drąsinant pagarbą žmogaus teisėms ir pagrindinėmis visų be rasės, lyties kalbos arba tautybės skirtumo laisvėms; sąžiningai vykdyti prievolės pasimtas pagal šią chartą; susilaikyti nuo grąsinimų arba smurto veiksmų prieš bet kurios valstybės žemių neliečiama bėbę bei politinę nepriklausomybę arba kitu kuruo būdu, kuris nesiderintų su Jungtinių Tautų tikslais. Ši organizacija ipareigoja ne tik savo narius laikyti chartos nuostatu, bet ir tas valstybes, kurios dar nėra nariais, kad ir jos elgtųsi pagal chartos principus savo santykiuose su kitomis valstybėmis, tautomis bei paskirais žmonėmis. Jungtinių Tautų narys, kuris laužo chartos principus šalinas iš šios organizacijos.

Sumindžiojimas chartos principų

Tačiau, kada su tokias gražiais šūkiiais ir puikia idėja buvo įsteigta Jungtinių Tautų organizacija, iš pirmųjų dienų virš viso pasaulio pakybo dar didesnė rykštė. Maskva tais pačiais metais smurto jėga okupavo: Estiją, Latvija, Lietuvai, Lenkija, Českoslovakija, Rumunija, Bulgarija ir Alba-

Tobulina Robotus

Raketa suranda, pasiveja ir susprogdina lėktuvą

Washington, D. C. — Aviacijos vadovybė paskelbė žinių ir fotografijų rodančių, kaip nauja vairuojama raketa ("GAR") vingiuotu keliu lekia į lėktuvą (paleista teipgi bepiloto), jį pasiveja ir susprogdina, nežiūrind lėktuvo pastangų išsisukti iš artėjančio roboto.

Naujasis robotas yra tik 6 pėdų ilgumo, bet su nuostabiais "smagenimis" — elektroniniais įrengimais. "GAR" robotas pradėtas gaminti 1947 metais Hughes aviacijos fabrikuose. Raketa skrenda daug didesniu greičiu už garso, ir lygiai sėkmingai skintų nuo daugaus priešo propelerinius, lygiai pačius greičiausius sprausminius lėktuvus.

Buvo pranešta apie naują nuostabią priešlėktuvinę patranką, pagaminta Westinghouse fabrikuose po 10 metų darbo.

Vysk. A. Blunt Prieš Margaretos Vedybas

Panašiai jis kalbėjo ir karaliui Edwardui VIII

Londonas. — Anglikonų vyskupas Dr. A. Blunt patarė princesei Margaretai atsisakyti jos planuojamų vedybų su kapitonu Peter Townsend, dabar anglų aviacijos attaches padėjęju Briuselio ambasadoje.

Tas pats anglikonų dvasiškis panašius patarimus davinėjo ir anglų karaliui Edwardui VIII, dabartiniam Windsoro kuzigaikščiai, kai jis nutarė vesti amerikone Mrs. Wallis Simpson.

Ir Mrs. Simpson, ir Peter Townsend nėra karališkos giminės, ir — kas anglikonų akyse blogiausia — išsiskyrę iš ankstyvesnių vedybų. Dr. Blunt, minėtas vyskupas, abejoja, ar Anglijos karalienė, kurios uždavinys yra ir anglikonų tikėjimo gynimas, gali duoti leidimą tekėti serierai už išsiskyrusio vyro, nors išsiskyręs ir ne dėl savo kaltės.

niją, tai yra, apie 100,000 žmonių nustojo laisvės, nustojo pagrindinių žmogaus teisių, jų asmenybės paniekiamos tarpvalstybinės sutartys sulaužomos. Vienur bei kitur užsiliepsnoja karai, visas pasaulis atsuduria aliarmo stovyje. Vienu žodžiu, visus tuos gražius chartos nuostatus Rusija pamina po kojomis. O vienok ji dar ir šiandien yra tos organizacijos narys ir dalyvauja tarptautinių problemų sprendimuose.

Ardytinis negrovių lizdas

Taigi, nepakanka ją tik pašalinti iš Jungtinių Tautų, bet ji turi būti priversta pasitraukti iš okupuotų valstybių ir pakeisti net pačioj Rusijoje režimą, atiduodant valdžią į tautos rankas. Kol nebus išardytas visų negerovių židinys, tol pasaulis nesijaus ramus. Laisvasis pasaulis turi pakankamai jėgos tą įvykdyti, jeigu būtų rimtai susirūpinta ateitimi. Petras Bloznelis

LIETUVIAI AMERIKOJE ir PASAULYJE

HARTFORDO LIETUVIAI

Klubiečiai-tės Paaukojo Gimnazijai \$68.50 Bankieto Proga, Kitos žinios.

SEKMADIENYJE, 31 d. kovo vietos lietuvių nepašalpinio klubo nariai turėjo gražų metinį bankietų klubę, tai buvo klubiečių ir jų jų būčių šeimiškas susibūvimas. Mielos klubietės—valdybos narės ir jų talKininkės puikiai paruošė gerus pietus su nugėrimais. Dalyvių buvo virš 100 žmonių, galima sakyti, du trečdaliai narių. Nuotaika visų buvo maloni prie gražių įrengtų stalų kupinų skaniais valgiais ir nugėrimais aprauctų.

Gerb. p. Agnes Stanwyck pasveikino svečius ir narius kaip vyriausioji šio bankieto pareigūnė — Pirmininkė ir pristatė garbės Pirmininką, žymų klubę veikėją p. Juozą Pilkauską programo vedėją, kuris tarė žodį ir vėliau vedė programą pristatydama kalbėtojus, gražias kalbas pasakė klubo Vice-pirm. p. Br. Vedeikis atstovaujantis klubo Pirmininką Pulk. Adv. Leo Mazotą, ponai Mancūnais, ponas Z. atstovaujantis klubo Pirmininkė ir kiti, o paskutini kalbėtoju buvo klubo direkt. p. Walter M. Chase, kuris tarė žodį klubo reikaluose nepamiršo ir kito mūsų svarbaus reikalo, būtent rėmimo Vasario 16-tos gimnazijos veikiančios Vokietijoje. Trumpais bruožais prisiminę gimnazijos rūmų reikalus, esamos skolos už nupirkimą gimnazijai rūmų ir paprašė dalyvius paaukoti kiek kas išgalį patį pirmas aukodamas \$5.00 šiam reikalui. Dalyviai pritarė jo prašymui ir sudėjo aukų \$68.50.

Aukojo šie klubiečiai sekančiai: W. M. Chase \$5.00, B. Vedeikis \$5., Juozas Andrikonis \$5., Povilas Kazakas \$5., A. J. Laurin \$5., p. Vadišius \$5., ponai Strazdai \$2., p. Mat. Palubinskas \$3., p. J. Gramas \$2., p. Aleksas Masaitis \$2., p. Vilkuvičia \$2. Po \$1.00 aukavo: J. Pilky, ponai Kassette, Daniels, M. Januškevičienė, A. Stanwyck, K. J. Pundzius, R. K. Vaileskas Bonet, P. Žaltauskas, M. Labeskas, Labeskiene, Jona Gramas, A. Rėkus, ponai O'Mearos, J. Mončiū-

nas, Kurtinaitienė, p. Elijošiai, A. Stanwyck, Morta Dabkus, Kaunietienė, Halotek Ana K. Demikis, F. Halko, p.p. Ignotai, Zmitrevičius, T. Karlyn, kiti aukoją po mažiau. JAV LB LOKo Iždin. vardu LOKo ir Gimnazijos vadovybės dėkoja už aukas. Tai bus pirmieji rėmėjai gimnazijos išvakarėse vėjauis aukų rinkliavos gimnazijai Amerikoje, ligi šiol pasiekę JAV LB LOKo Iždin. p. W. M. Chase, globėją gimnazijai renkamų aukų Amerikoje. Garbė šioms Hartfordo lietuviams rėmėjams švietimo ir kultūros reikalų—Vasario 16-tos gimnazijos.

Ir ALTo - BALFo Skyr. Nariai Aukojo \$50.00

Vietos lietuvių ALTo ir BALFo skyrius turėjo posėdį sekmadienyje pobažnytinėje salėje po pamaldų bažnyčioje. Valdyba patiekė pranešimą iš Vasario 16-tos minėjimo ir apyskaitę susirinkusiems draugijai atstovams, kurį buvo priimta. Kilo klausimas, kaip surinktas aukas paskirstyti, po gana ilgo diskusijų ir keltos skirtingų pasiūlymų dauguma balsu nutarta, kad reikia aukoti Vasario 16-tos gimnazijai \$50.00 o kitus pinigų pasiūsti lygiomis dalimis ALTo ir BALFu.

Artėja JAV Lietuvių Bendruomenės Hartfordo apylinkės narių balsavimai išrinkimui JAV LB Tarybos. Vadovybė rūpinasi rinkimus prarasti ir delto prašomi vietos lietuvių turintieji 18 metų amžiaus registruoti ir dalyvauti rinkimuose LB Tarybos. Labai geistina, kad visi Hartfordo lietuvių balsuoti ir, kad išrinktų LB Tarybą iš siūlomųjų kandidatų tuos kurie sudarys LB aukščiausią organą. Ši pareiga visų taurių lietuvių ir mes privalome šią savo pareigą atlikti. Klubiečių pašalpinio klubo narių bankietas įvyks sekmadienyje Liet. Klube. Visi vietos lietuvių maloniai kviečiami dalyvauti. Bankieto proga bus ir žymūs amerikoniai iš politinių civilinės miesto administracijos pareigūnai, įdomios kalbos ir pranešimai bei meninė programa.

"AL" Rep. VMK

VASARIO 16-TOS GIMNAZIJA

Vienintėlė Lietuvių Mokslo Įstaiga Laisvoje Europoje Prašo Mūsų Pagalbos.

Lai sviesa ir tiesa Mūs žingsnius telydi!

TAURIEJI Amerikos lietuviai visais laikais praeityje jautė pareigą remti Lietuvos laisvės reikalus ir prisidėti savo auka rėmimui kuriamųjų lietuvių švietimo ir kultūros įstaigų, jie ryškiai įrodė savo lietuvišką taurumą ir labdarumą padedami iškovoti Lietuvai nepriklausomybę, atstatyti valstybę ir prisidėjo prie ruošimo lietuvių jaunimo į mokslą ir kultūrinę pažangą.

Ir šiais mūsų tautos žmonių krizės laikais daug Amerikos lietuvių remia išlaikymą lietuviškos gimnazijos Vokietijoje tremties metais įsteigtos, dabar veikiančios vienintėlės laisvoje Europoje, auklėjančios lietuvių jaunimą, teikiančios jaunimui mokslą, skiepinančios jaunimo širdyse lietuvišką dvasią. Per pastarus 3 metus įsikūrė nemažas būrelis rėmėjų, kurie kasmetą aukuoja po \$12.00 lietuvių gimnazijai \$50.00 o kitus pinigų pasiūsti lygiomis dalimis ALTo ir BALFu.

Vokietijos Krašto Lietuvių Bendruomenės Valdyba nupirko gimnazijai nuosavų namus — gražius rūmus, žymiąją dalį pinigų sumokėjo buv. namų savininkams, bet dar nemaža dalis pinigų liko nesumokėta, bet skubiu laiku turi būti sumokėta sumoje \$25,000; todėl Vokietijos Krašto Lietuvių Bendruomenės Valdyba kreipiasi į mus, Amerikos lietuvius prašo mūsų paramos išmokėjimui gimnazijos rūmų skolos.

JAV LB LOKo Valdyba ir nariai pasitarė su BALFo vadovybe ligi šiol besirūpinusia gimnazijos išlaikymo reikalais, prašant BALFo vadovybei pasiėmė šią sunkią naštą ant savo pečių. Šiame svarbiame reikale JAV LB LOKo Pirmininkas, gerb. Prel. Jonas Balkūnas, jau yra atsišaukęs į Amerikos lietuvių visuomenę per spaudą prašydamas amerikiečius lietuvius aukoti lietuvių gimnazijos rūmų skolos išmokėjimui ir nurodė kur aukas siūsti. Šia proga tenka ir man šiuo svarbiu reikalu pasisakyti ir maloniai prašyti amerikiečius lietuvius į TALKĄ Vasario 16-tai gimnazijai.

Aukokime Kiek Kas Išgalim, Prisdėkime Visi!

Visi mes žinome, kad garbingiau ir maloniau duoti negu prašyti, tačiau jaučiu pareigą ir laikau sau už garbę prašyti Jumis, broliai ir sesės, Amerikos lietuvių paramos vieninteliai mūsų

lietuviškai gimnazijai veikiančiai ir vargstančiai Vokietijoje ir pasišventančiai svarbiai mūsų tautos MISIJAI JAUNIMO AUKLĖJIME, TEIKIME JAUNIMUI MOKSLO, ruošiančiai lietuvių jaunimą į gyvenimą ir kovą už mūsų senos, garbingos ir gyventi norinčios tautos. Žinodamas, kad mes, Amerikos lietuvių gyvename geresnėse ekonominėse sąlygose negu kitų kraštų, tuo labiau Europos lietuvių, kad mes dažnai išleidžiame dolerį kitą nereikalingai ir netiksliai, todėl šiam mūsų svarbiam kultūriniam ir mokslo tikslui—liet. gimnazijai privalome pasišvesti, nešykštėti aukoti dolerį kitą.

Si lietuvių gimnazija ruošia lietuvių jaunimą į gyvenimą ir užvadavimą senosios lietuvių kartos išsivijoje gyvenančių ir ligi šiol kovojusios už mūsų tėvų kraštą — Lietuvos laisvę ir lietuvių kultūros išlaikymą. Žinodamas, kad gimnazija ruošia mūsų jaunimą į mokslą, kultūrinę pažangą, tarnybą Dievui ir Tėvynei, kad mūsų akademiniams jaunimui glūdi viltis ir ateitis mūsų tautos žmonių, nes tiksliai išmoksintas lietuvių jaunimas žada mūsų tautai vadus tokius kaip buvo a. a. dr. Jonas Basanavičiaus dr. V. Kudirka, Vyskupas Valančius, didieji tėvynės mylėtojai: Maironis, Duonelaitis ir kiti, kurie paruošė mūsų žmones į laisvę.

Amerikoje tebėra virš pusės milijono lietuviškai kalbančių žmonių, apie kita tiek o gal daugiau lietuvių kilmės amerikonių ir visus šiuos kreipiuosi ir maloniai prašu visus stoti į TALKĄ aukų rinkliavos Vasario 16-tos gimnazijai; prašu visus kiek kas išgalit aukoti. Maloniai prašu organizacijų, draugijų ir klubų narius ir vadovybes remti ir aukoti gimnazijos rūmų skolos išmokėjimui. Surinktas aukas — pinigus su aukotojų vardais siūsti į JAV LB LOKo įsteigtą gimnazijai fondą sekančiai:

Walter M. Chase, JAV LB LOKo Iždininkui, 275 Farmington Ave., Hartford, Conn.

Jei mes visi amerikiečiai lietuvių prisidėsime su auka dolerio kito paskyrimui šiam tikslui, esu tikras, kad gimnazijos skola išmokėsim ir dar gal paliks dalis į gimnazijos išlaikymo fondą paskirti. Maloniai prašu visus nedelsti, stoti į TALKĄ aukų rinkliavos pravedimo kiekvienoje lietuvių kolonijoje.

Walter M. Chase, JAV LB LOKo Iždin. Ir Finansų Komisijos Pirmininkas

TRUMPAI IŠ CHICAGOS

Chicago konsului, Dr. Petui Daužvardžiui, sukako 30 metų, kaip jis Lietuvos konsulo tarnyboje. Chicago visuomenė yra pasiryžiusi, šią konsulo tarnybą sukaktį, atžymėti, suruošiant jam kovo 27 d. specialų pagerbimą.

Kartu bus pagerbta ir jo žmona ponai J. Daužvardienė, kuri čia yra nenuilstama darbuotoja ir lietuvių meno, papročių bei šokių puoselėtoja.

Ruošia pagerbimą muzikui

Chicago muzikas K. Steponavičius šiemet švenčia 25 metų Pirmyn choro dirigento veiklos sukaktį. Jis šį chorą iškėlė į pirmųjų eiles, kuris yra aukštai vertinamas ir kitataučių tarpe.

Bendrai, K. Steponavičius, yra nusipelnęs pagarbos muzikas, kuris, jau daug metų, lietuviška daina ir muzika garsina čia lietuvių vardą ir skaidrina mūsų ateivių gyvenimą.

Pranas Gudas

Jo 70 metų amž. sukakties proga, jis prisimintinas kaip lietuviško pareiagingumo pavyzdys, kuris kiekvieną, sveiturgyvenantį, tautietį turėtų lydėti.

Pranas Gudas yra senas Amerikos lietuvis-ateivis. Čia atvykęs jis jautė pareigą būti netik lietuviu, bet ir šviesiu lietuviu, delto sugėbėjo čia baigti net ir aukštuosius mokslus.

Yra visuomenininkas. Dirbo ir dirba gimto krašto ir savo tautiečių labui.

Talkininkauja spaudai ir, ligi šiol yra ištikimas viso glėbio lietuviškų laikraščių bendradarbis.

Sukūrė lietuvišką šeimą ir tokią ją išauklėjo.

Giliai atjausdamas, gausiai šelpė ir tebeselpia, Vokietijoje, karo audrų nukančintus liet. tremtinius ir t.t.

Trumpa tariant, Pr. Gudas, per savo septynišias-dešimties metų gyvenimo pavasarių, neliko skolingas savo gimtam kraštui, tautai ir tautiečiams — pilnai atsiskaitė, kaip taurus ir pareiagingas tautos narys ir lietuvis. J. Klv.

New York, N. Y.

Pranešimas

Pranešu visuomenės žinioms, ypač naujai atvykusiems, kurie įsigijo pilietybės: New Yorko 5-tojo kongresinio distrikto atstovas Albert H. Bosch vasario 11 d. įteikė rezoluciją House Resolution 137 kuri reikalauja sudaryti specialią Rinktinę Komisiją (Select Committee) tyrinėti prievartos repatriaciją milijono žmonių.

Daugelis iš naujai atvykusių yra buvę liūdininkai šios prievartingos repatriacijos, kaip iš USA kariuomenės, taip ir iš civilės valdžios pusės (UNRRA ir IRO). Kongresmanui A. H. Bosch priguli mūsų padėka. Kituo-

BALFo Pranešimas Imigracijos Reikalui

Didžiosioms Amerikos šalpos organizacijoms, dalyvaujančioms naujojo imigracijos įstatymo — Refugee Relief Act of 1953 — vykdyme, pavyko išrūpinti žymų palengvinimą darbo ir buto garantijų sudarymo procedūroje.

Pagal susitarimą su valdžia, sudarant garantijas per kurią nors organizaciją (pvz., National Catholic Welfare Conference, Church World Service, National Lutheran Council International Rescue Committee ir kt.), nebereikia pridėti jokių kitų dokumentų ar pažymėjimų. Ypač svarbu, kad pagal naują potvarkį, nebereikalingas Darbo įstaigos (United States Employment Service) pažymėjimas (Clearance Order), kad darbo garantija yra jų patvirtinta.

Kadangi jokių kitų pažymėjimų pristatyti nebereikės, organizacijos prašo garantijų sudarytojus blankus užpildyti kuo tiksliau ir pilniau. Ypatį dėmesį prašome atkreipti į garantijų blankų psl. 2, Section III, kur kalbama apie "terms of employment." Toje vietoje būtina reikiami nurodyti sekančius duomenis:

- a) nurodomas darbas yra pastovus ("permanent") arba "indefinite";
- b) ar kviečiamas asmuo turės stoti į uniją;
- c) kiek valandų savaitėje kviečiamas asmuo dirbs;
- d) kokį atlyginimą gaus (pažymint — "these are the prevailing wages in this area").

Jei darbdavys sutinka, labai svarbu pažymėti, kad kviečiamas asmuo bus mokomas siūlomo darbo ("employer will train, no special skills required"); kad nereikalaujama anglų kalbos mokėjimo ("knowledge of English not required"); kad darbas bus pritaikytas fiziniams kviečiamam asmeniui ("duties commensurate with physical ability").

Yra atvejų, kad kviečiamas asmuo moka kurio

nors amato ir atvažiuojant į Ameriką gautų darbą toje srityje, tačiau garantijų sudarytojas neranda darbdavio, kuris sutiktų tokį darbą iš anksto garantuoti. Tada garantijų sudarytojas tvirtai pasitikėdamas, kad kviečiamasis gaus darbą, kai atvyks į Ameriką, gali nurodyti nei darbdavio, nei imonės vardo ar adreso. Kvietėjas turi pažymėti darbą, kurį kviečiamasis galės be sunkumų toje vietoje gauti, valandų skaičių, kuri jam teks dirbti, atlyginimą, kurio jis gali tikėtis ir pan. Nurodant atlyginimą, svarbu pažymėti: "these are the prevailing wages in this area". Blankose, kur klausiama darbdavio adreso bei darbdavio pavardės ir adreso, reikia išrašyti "Care of (kvietėjo pavardė ir adresas). Reikia tačiau pabrėžti jog patartina, jei tik yra galimybė nurodyti darbdavietę ir darbdavį lengvesnio garantijų procesavimo sumetimais.

Garantijų sudarytojai labai prašomi užpildyti blankų 3 psl., 3 par., nurodant pavardes bei giminystės ryšį šeimai, kurioms jie jau yra sudarę garantijas pagal Refugee Relief Act of 1953, bei garantijų sudarymo datą.

Kaip ir anksčiau, garantijas gali sudaryti tiksliai Amerikos piliečiai. Tačiau darbdavys gali būti nepilietis; taip pat ir butas gali būti nurodytas pas nepilietį.

Ta pačia proga svarbu pabrėžti, kad minimos lengvatos netaikomos toms garantijoms, kurios sudaromos tiesiai per Washingtoną, naudojant blankus DSR-1 ir DSR-2. Tuo atveju, visos anksčiau paskelbtos instrukcijos tebegalioja ir visi reikalaujami pažymėjimai turi būti prijungti.

Visų didžiųjų šalpos organizacijų blankų galima gauti BALFo Centre,

105 Grand Street,

Brooklyn 11 New York. BALFo įstaiga mielai suteiks įvairių paaiškinimų apie garantijų sudarymą ir nurodys, kur užpildytas blankas reikia siūsti.

Naujieji patvarkymai žymiai palengvina garantijų sudarymo procedūrą. Todėl dabar garantijų sudarytojas bus mažiau formalumas ir didelių palengvinimų tokių garantijas sudarant bei savo tautiečiams, norintiems į JAV atvažiuoti, padedant.

Mix Lemon Juice AT HOME TO RELIEVE RHEUMATIC PAINS

Money Back—If This Recipe Fails Good news travels fast—many of the thousands of folks who now take lemon juice for rheumatic pain—have found that by adding two table-spoonsful of Allenru to one table-spoonful of lemon juice in a glass of water, they get faster relief for the aches and pains caused by rheumatism, lumbago. It's no surprise either, for Allenru is a 25 year old formula to relieve rheumatic aches and pains. In fact—if it does not help—your money back. What could be fairer? Get Allenru today at any live druggist. Only 50 cents—Do it Now.

Br. Motuzu Filmos Hartford, Conn.

Sekmad. Kovo (March) 27 d., 3 val. po piet, parapijos salėje ant 339 CAPITOL AVE. bus rodomos br. Motuzu dar niekad nerodytos istoriškos filmos, kurios buvo padėtos išsaugoti. Vasario 16 d. iškilmės Kaune su skambančiu Amerikos lietuvių devonatu Laisvės Varpu, kurio garsai buvo užrekorduoti befilmuojant, Po to tautinė Olimpijada, Liet. Kariuomenės įžengimas Vilniun. Po to senovės ir naujosios statybos (architektūros) įžymybės Lietuvoje.

Šios filmos Jus tikrai sužavės. Jūs tikrai džiaugsitės, kad atėjote pamatyti šių filmų. Daug gražių ir meniškų vaizdų, kuriuose įlieta brolių Motuzu sielos.

Rengia Amer. Liet. Bendruomenės Hartfordo skyrius. Pelnas eis šeštadieninės mokyklos reikalams. Bilietas 1 dol. vaikams 25 centų. Kam filmos nepatiks gražinsime dolerį. Kviečiam iš toliau atvažiuoti; nesigailėsite kelionės.

"AMERIKOS LIETUVIS"

The American Lithuanian Weekly published every Saturday by
Josephine Leonaitis, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

Yearly Subscription in U. S.	\$3.00	In Foreign Countries	\$4.00
Two Years Subscription	\$5.00	Two Years Subscription	\$6.00
One Half Year	\$2.00	One Half Year	\$2.50

Advertising rates — 10 cents
Single Copies — on application

Amerikos Lietuvis savaitinis laikraštis šleina šiek tiek, leidžiamas Josephine Leonaitis, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

Metinė Prenumerata S. V.	\$3.00	Užsienioose — Kanadaje	\$4.00
Dviem Metam	\$5.00	Dviem Metam	\$6.00
Pusmetim	\$2.00	Pusmetim	\$2.50

Prenumeratos pradžia skaitosi nuo uždėjimo dienos.
Prenumerata turi but apmokėta iš anksto

Entered as Second Class Matter — September 29, 1914, at the Post Office at Worcester, Mass., under the Act of March 3, 1879

Moderni Politika Ir Diplomacija Didžiųjų Kraštų; Ir Musų Politikieriai

ZMONĖS šiais politinės anarchijos moderniais laikais negazdinami pergyvena daug baimės, jausdami jog atominės bombos kabo virš jų galvų. Politinė padėtis pasaulyje tarsi atominė bomba kelia nerumą, laukiam jos sprogo. Nenuostabu, kad žmonės sapnuoja apie atomus, o kai demokratų ar autokratų valdovai drąsiau pasisako vienį prieš kitus, sudreba visi kvailiai ir silpnadvasiai.

Štai aną dieną komunistinės Kinijos vadas, Mao Tze-tung, pasakė. "Jei kapitalistiniai imperialistai išprovokuos karą, mes nušuosime juos iš šio pasaulio!" Mūsų demokratijos šulas kongresmonas Martin, atsakydamas pareiškė: "Tegu jis pradeda karą, mes jį 6 savaites nušuosime komunistus iš Kinijos!" Štai koki drąsuoliai. Ir kaip gi žmonės nesapnuos apie atomines bombas girėdėdami tokius autokratų ir demokratų pareiškimus. Tai daviniai modernios politikos ir diplomacijos.

O visgi, autokratai ir demokratai pagromoję vieni kitiems eina į derybas kalba apie "appeasementus", dėja, vieni kitais nepasitikėdami, nesugeba susitarti. Autokratų tarpe matome susitarimus, o demokratų tarpe susitarimo nėra. Štai britų ir amerikonių ministrai nuvyko į pietrytinę Aziją Bankog, Tailandą tartis, bet nesutarė p. Dulles su p. Edenu.

Kitas staigus šokas kai "appeasementų" politikos žestas, mūsų žemės ūkio ministras prieš keletą dienų pakėlė klausimą: "Ka mes turim daryti su pertekliu kviečių? Ar nebūtų gera jei mes pasiūstume apie 400 tūkstančių bušelių kviečių Rusijai badaujantiems rusams"? Tas jo pareiškimas išaukė kritiką, protestus, bet Prezidentas Eisenhower dar tebesvarstė šį klausimą o kviečiai sandėliuose rūdija, rusai ir amerikoniai iš priežasties nedavalgumo miršta tuberkolozos mirčia. Ir dabar amerikoniai diskutuoja šį klausimą, jie klausia: Kokiu tikslu mūs vadai nori siūsti amerikoniškus kviečius į Rusiją, propagandos ar humaniško? Ir ligi jie išdiskusuos šį klausimą atsiras kitas diskusinis, apie kviečius visi mes pamiršime.

Tai moderniųjų laikų politika, moderniųjų dvasios ūbagų galvosėnos. Vieną dieną demokratai rengiasi į kovą su komunistais, o kitą dieną rengiasi išgelbėti komunistus nuo bado! Ir kas gi gali suprasti amerikoniškųjų demokratų politinių koncepcijų moderniąją politiką ir diplomatiją?

Ar Mus Politikai Tobulesni?

Maža mūsų tauta, jos laisvė ir valstybė sugriauta, lietuviai pakrikdinti po pasaulio kraštus! O visgi, mūsų partijų vadai, lietuviškos politikos nešėjai pergyvena lygiai tokią krizę savo politikoje kai vakarų pasaulio demokratų su rytų pasaulio autokratais. VLIKo kova su Lietuvos diplomatų šefu Lozoraičiu eina per arti dešimtmetį! Kodėl? Todėl, kad VLIKas nori būti Lietuvos valdžia tremtyje, jis nori valdyti ir Lietuvos diplomatus, jųjų globojamą Lietuvos aukštą užsienyje. Juk tuo tikslu pereitą 1954 metą VLIKo du šulai atvyko į Washington su memorandumu kišenėje, kurį įteikė JAV vyriausybei reikalaudami pripažinti VLIKą ir pavesti jam globą Lietuvos aukso Amerikoje.

Dėja tas žygis prel. Krupavičiaus ir p. Žalkausko žlugo kai ryto rasa! JAV valdžia pasakė: "Tiktai p. Zadeikį pripažinstame teisėtu Lietuvos aukso globotoju tiktai diplomatinį Lietuvos korpusą laikome atstovais buvusios Lietuvos valdžios." Po to vėl užsidegė ugnis VLIKo ir diplomatų fronte karą ugnelė. VLIKo išlaikymo lėšų fondas išsisėmė, o ALTo vadai nenori visus su- renkamus dolerius VLIKui atiduoti.

Dabar besirengiant JAV LB Tarybos rinkimams VLIKiečiai ir ALTiečiai subruzdavo praversti rinkimus pagal partinių politinių kurpalį ir JAV LB padaryti VLIKo išlaikymo fondu! Ar šis jųjų tikslas bus pasiekiamas ateitis viską pasakis. Mes vertiname Pulk. Musteiko iškeltą klausimą (šįame momente) p. Lozoraičio įgaliojimo būti diplomatų šefu gal šis jo pakeltas klausimas

DUNDA, DUNDA ŽEMĖ MŪSŲ

Kaip toli nuo gyvenimo, kad net beširdė Maskva pavogusi lietuvių laisvę, jau nedrįso Lietuvos pavadinti koku "Kalinino" ar "Stali" lo kraštu, bet pavadino Tarybine Lietuvos Respublika. Štai, tas visiems pakštininkams įsidėmėtinus Butkų Juzės eilėraštis (tikimės, skaitytojai supras jo žemaitišką tarmę):

Sykj vos kap atsitaka;
žmonis kokei ten nadouri
žemaiti girio suteka,
Jeme vargša er pakuore.

Pakarts spardies tris deinas
Er tris naktis nebagelis
Ont gala veins žmogus rades
Nuleda anon nu virveles.

Nuleists atsidūksieje,
Er nie žuode nesaka.
Rankoms kakla čiupinieje,
Atsipūtes šep prašneka:
Nelabieji, pakart norieje,
Iškybuojau čia tris deinas,
Nepaprastes — apkyrieje,
Jiest nores, ilgu, veins.

Vo tos museles, gyvates,
Iš kur anou teik atsiranda —
Kap gyvs esu nabuivau mates.
Lyg yloms kojės bada.

Atsimename mūsų gerų ir išmintingų prosenelių patarlė sakė: "Kas bus, nebus, žemaitis neprauš". Jie ne nuošimčiais, bet dvasia gyveno. Todėl mes ne tiek kitu, baisiu karu pasitikime, bet savo tautos atsparumu. Net lenkas poetas, iš raudonos Lenkijos pabėgęs Česlovas Milosz sako: "Žodis ir gyvenimas visados stovėję prieš vienas kitą, stovi ir stovės, todėl kai kada popierių juodomis raudėmis marginti pareikalauja iš mūsų tikros lietuviškos ištermės." (Citatą iš "literatūrinės" Literatūros Lankų paskutinio numerio kalbos išvertėme paprasta lietuvių kalba.)

Lietuviška ištermė viską nugulės.

Vyt. Širvydas

Kada A. Olšauskas Čikagoje pavadė savaitraščių "Lietuva" B. K. Balučiu 1912 metais redaguoti, daugelis skaitytojų, apsipratę su dėdės Šerno - Adomaičio "šiaip ir taip" arba "audiatur et altera pars" išklauskite ir kito pusę) taktika, pradėjo naują redaktoriaus (tautininko) klausiti, kokios bus laikraščio kryptis. Balutis sumaniai atsakė: "Sunku būtų rasti geresnę lietuviams kryptis kaip žemiau dedama" — ir išspauzdino Dr. V. Kudirkos parašytą Lietuvos himną "Lietuva, Tėvynė Mūsų."

Gal būtų pravartu prisiminti Butkų Juzės žemaitišką eilėraščių visiems, kurie galvoja, su jų išvykimu iš Lietuvos (išvyko apie 65-000), išvyko visa tauta, arba, kad raudoni carai pabaigs Romanovų darbą. Ypač žinant, kad nepriklausoma Lietuva įdėjo ką tokio tiek stipraus į tautos širdį,

RUSŲ TAUTA IR MES

Kalbant apie bolševikus mums dažnai tenka paminėti Rusiją ir rusus. Kartais tuos žodžius tariame ir nepalankia prasme. Pavyzdžiui sakome tokias mintis: "Carų laikais Rusija žiauriai valdė Lietuvą. Į Lietuvą bolševizmas iš Rusijos atėjo. Lietuvos bolševikai pataikauja rusams."

Taip sakdami, turime galvoje ne rusų tautą, bet rusų valdžią arba atskirus rusus, kurie akiai vykdo rusų bolševikų valdžios įsakymus.

Dabar lietuvių tauta neturi laisvės Lietuvoje, nes per prievartą valdo ją bolševikų valdžia, visai nesiskaitydama su tautos valia. Taip pat ir rusų tauta Rusijoje neturi laisvės, nes ir ten valdo ta pati bolševikų valdžia ir visai nesiskaito su rusų tautos valia.

Tik lietuviams ir visai Lietuvai buvo dar sunkiau, kad rusų valdžia ne tik baudžiamos savo laiku nesiskubino naikinti bet varžė net katalikų tikėjimą, uždraudė lietuvišką spaudą, uždarė Vilniaus universitetą ir kitaip dar spaudė.

Tačiau dėl visų tų blogybių rusų tauta nebuvo kalta. Ji pati daugelyje dalykų neturėjo valios. Gi dabar, kai bolševikai valdo, rusų tauta visai tos valdžios neturi. Taigi ir dabar rusų tauta

atitrauks VLIKiečių ir ALTiečių dėmesį nuo bendruomenės linkui VLIKo ir ALTo dvikovos su p. Lozoraičiu, bendruomenininkai nebus tiek varginami mūsų partinėmis intrygomis.

Štai kokia mūsų vadinamųjų "valstybininkų" politika išeina iš VLIKo ir kitų partinių centrų politikierių, kurie su viena ranka kuria, stato, o su kita viską griau-na! Demoralizuoja! O mūsų žmonės iš tolo stebėdami juokiasi, kiti piktinasi mūsų partinių vadų politika ir politiniu karu VLIKo su Lietuvos diplomatais. Tai vis moderniųjų demokratų laikų politikos daviniai,

Ką Kiti Rašo

Bergždžios kai kurios ašaros?

"Tėviškės Žiburiose" Kanadoje rašoma:

"Ar ištikrųjų blogai su lietuviškąja išeivija? Ne. Ir ankstyvesnė, ir dabartinė verta pasigerėjimo. Štai, nauja išeivija Toronte. Tūkstančiai vyrų ir moterų net inteligentų dirba sunkiausius darbus, bet per penketą metų spėjo gražiausiai susitvarkyti, išigijo nuosavybių, namų, bižnų, naujų specialybių. Beveik 90 nuošimtis vaikų lanko augštesniausias mokyklas, virš šimto lanko universitetus. Daug organizacijų, yra lietuviškos mokyklose, dvi parapijos sukelta tūkstančiai dolerių visokiems reikalams. Aš džiaugiuosiu mūsų išeivija!"

Džiaugiamės ir mes, nes žinome, kad Amerika ir Kanada geri mokytojai, o lietuviai — geri mokiniai. O politinės rietenos — jų buvo ir bus, nes ir gražiausiame obuolyje kaip kada atsiranda kirminų.

Visko gali būti.

Pasikalbėjime su "Vienybės" korespondentu Paryžiuje (Arūnu) buvęs Vilniaus universiteto docentas, prof. S. Zymanstas, pareiškė: "Geruoju Rusija Pabaltijo neatsizadės. Todėl Lietuvą išlaisvins karas, ar visuotinis sovietų santvarkos sugriuvimas."

Žmogus šaudo, Dievas kulkas gauda. Gali ir taip nutikti, kad Rusija išsivystys į tokio panašaus amerikonių demokratijai. Jei, pavyzdžiui, Lietuvos lietuviai išgytų tokias laisves ir tokį gyvenimą, kokiuo Amerikos lietuviai džiaugiasi, kas žin ar jie norėtų skirtis iš Sovietų Sąjungos? Juk Amerikos lietuviai nenori skirtis iš Amerikos. Kaip tik atbulai — iš visų pasaulio kraštų visi lietuviai veržiasi Amerikon!

Lietuvis kuri neskaity savo spaudos

Meškerioja
Išdžiūvusioje jūroj.
Jis laimės nesugaus.

Būk Lietuvos laisvės
Kareivis! Skaityk pats
Ir kitus ragink skaityti—

AMERIKOS LIETUVI
14 Vernon St.
Worcester, Mass.
(metams \$4.00)

nekalta dėl Lietuvos ir kitų rusų bolševikų užgrobtų kraštų.

Dėl to kai mes kaltiname Rusiją, tai turime galvoje Rusijos valdžią; kai sakome taip apie Maskvą ar Kremlį, tai suprantam, kad ten sėdi Rusijos, dabar bolševikų valdžia.

Rusų tautos žmonės iš prigimties nuoširdūs ir draugiški, ir mes kaimynystėje gerai sugyventume, jei būtų Rusijoje ir Lietuvoje demokratinė arba pačių žmonių laisvai išrinkta valdžia.

Lietuviai tremtyje.

Rašytojas L. Dovydenas "Naujienose" duoda sekamų ištraukų apie V. Krėvės mintis išreikštą pasikalbėjimuose su juo:

"Kalboje priminė V. Kudirkos raštų išleidimą, tą didelį paminklą, pastatytą senųjų Amerikos lietuvių, kurių dažnas net sunkiai paskaitė. Jis tarė: "Užtrūkusių tremtyje, mes suvysime visokiais politiniais pasišvaistymais. Kultūrą — tą didelį rimtą darbą — užreks dienos sensacijos, politinės rietenos. Tėvynėje palikome gražią pradžią literatūrai. Talentui privalu eiti savaimingai. Mums trūksta didelių užsimojimų, nuoširdumo, naujų temų, kurių gyvenimas gausiai duoda. Persodintas medis nežaliuos visu žaliu. O mes — išrauti medžiai. Dirvožemis ir oras liko tenai (Lietuvoje). Blogiausia — savo tikrojo pobūdžio baimė. Būti savyje nepriklausomai, būti ku esi — ot uždavinys!"

V. Šernakys

Kanadiečiai nugalėjo rusus ledo ripkos rungtynėse Europoje. Tas rusams labai nepatiko. Kanadiečiai dabar pasaulio čempionai.

Mažlietuviai mano, kad Vlik'as dar liktų dirbti

Europoje

Kovo 5 ir 6 d.d. buvo Mažlietuvų Rezistencijos vyriausio organo posėdis Muenchene. Pirmininkavo E. Simonaitis. Be jo, dalyvavo vicepirm. A. Puskėpaitis ir M. Gelžinis ir nariai V. Endrikaitis ir Subaitis, o kovo 6 d. — ir V. Banaitis.

E. Simonaičiui referavus apie savo darbus Vlike, Mažlietuvų Rezistencijos vyr. vadovybė jam pareiškė visišką pritarimą ir juo pasi tikėjimą, padėjo už tvirtą laikymąsi ir ryžtingus sprendimus Vlike, laikantis prezidento nutiestų svarbiausiųjų politinių gairių, kaip ir iki šiol, įpareigojo daryti Vlike drąsius, ryžtingus ir aiškius sprendimus.

Antruoju punktu buvo svarstytas Mažosios Lietuvos Tarybos — vyr. mažlietuvų rezistencinės organizacijos būstinės klausimas. Nutarta 'kol sąlygos leidžia — būstinę palikti Vokietijoje.' Paskum buvo taip pat pasisakyta ir Vliko būstinės reikalu. Ir čia buvo priimta rezoliucija, kurios pabaiga taip skamba: "Vlikas neturėtų apeisti čia, Europoje, o ypač Vokietijoje gyvenančių lietuvių, bet turėtų dar daugiau Europoje stiprinti savo veiklą ir joje pasilikti."

GUMINĖ IDEOLOGIJA

Neseniai Vilniaus radijas paskaitė draugo Bakaliuko straipsnį apie "marksizma-ienizimą, kaip galingą tarybinės liaudies ginklą kovoje už komunizmą". Mus stebina šio straipsnio minčių naivumas.

Aiškindamas marksizmo teorijos dėsnius, Bakaliukas tvirtina, jog Marksas ir Engelsas pirmieji nustatė kad žmonių visuomenės istorija esanti ne atsitiktini įvairūs istoriniai įvykiai, bet dėsningas procesas, kurio pagrindą sudarą objektivyūs, nuo žmonių valios ir noro nepriklausą visuomenės vystymosi dėsniai. Ki-toje vietoje Bakaliukas, išeidamas iš Lenino ir Stalino veikaluose bei partijos nuotariuose randamų šios teorijos tariamų praturtinimų ir tolesnio vystymo, jau randa, kad marksizmas remiasi tuo, jog liaudis, darbo žmonių masės yra istorijos kūrėjai, kad joms tenkęs vaidmuo istorijos vystymesi.

Taip partija jau nekartą bandė, bando ir bandys istorinių aplinkybių verčiama, marksistinę ideologiją naudoti kaip pramoninę medžiagą, sakykim, gumą. Partija iš tos gumos jau ilgą laiką stengiasi pagaminti olačiausias mases pasiekiančių plataus vartojimo prekę kramtomąją gumą. Partija savo ideologinę gumą perdirbo, apdirbo, išdailino, paskanino įvairiais paba-dais, suteikė jai vadinamos nacionalinės forma ir socialistinės turiniu markės pavadinimą ir išleido į žmones. Kramtykite nemokamai, bet privalomai, nes tai yra rei-

kalinga liaudies ideologiniam sveikatingumui pakelti. Rinkiminiuose ir kituose susirinkimuose, darbovietėse ir net namuose poilsio valandėlės sulaukęs, sėdėk ir, agitatoriaus klausydamasis, kramtyk guminę ideologiją.

Agitatoriui nutilus, kramtoma guma išspiaunama, nes ji yra ir lieka tik guma. Toks yra bolševikinės ideologijos likimas, nes buvo ir yra nesuvirškinama.

Bakaliukas teigia, jog: Bakaliukas pripažįsta, jog: "Paš mus nėra specialinės bazės buržuazinei ideologijai tačiau dar išliko buržuazinės ideologijos liekanos darbo žmonių sąmonėje ir buityje. Kai kurios jų labai tarimuose randamų šios teorijos tariamų praturtinimų ir tolesnio vystymo, jau randa, kad marksizmas remiasi tuo, jog liaudis, darbo žmonių masės yra istorijos kūrėjai, kad joms tenkęs vaidmuo istorijos vystymesi.

Čia reikia pacituoti dar vieną Bakaliuko tvirtinimą, kad "Marksas ir Engelsas moksliskai įrodė, jog visuomenės istorija tai pažangaus, priekinio žengiančio vystymosi procesas, kurio eigoje viena visuomenė santvarka revoliuciniu būdu pakeičia kitą." Taigi, remiantis marksistine ideologija, tenka prieiti išvados kad bolševikinė santvarka tikrai bus pakeista kita. Ir tai įvykis greičiau, negu patys bolševikai prileidžia.

LITERATURA IR GYVENIMAS

šarūnas

Mokėk lietuviškai ir angliškai

Kadangi permaina yra būtina visokiame pasismaginame, todėl žmogus pasislē ir atsišviežina, jei paima skaityti kita, ne kasdien vartojama kalbą. Tokiu būdu, kitą kalbą mokėti (nors tik tiek kad be vargo skaityti), yra naudingas dalykas. Tat, sumaniai apsigalvojęs, pasirink kalbą ir pramok laisvai, suprانتantiniai skaityti. Tas duos poilsio proto smegenims. Tavo mintys pasidarys gaivesnės, nes vaikščios neįprastais keliais. Vien pavidalas kitos kalbos išjudins paprastai neįvartojamas smegenų daleles. Todėl nuovargis nuo įprastų dalykų pranyks ir žmogus jausis veiklesnis. — (Iš Winston C. Churchill "Painting as a Pastime").

Proto varžymas neša nelaimės.

Kas gali ginčyti, kad tik piiktų nelaimių tegalima laukti, kada laisvė Dievo sukurtas protas verčiamas vergauti kito valiai? Arba kada mums įsakmoa nesivaduoti savais pojūciais, tik pasijungti kito užgaidoms? Kas gero gali išeiti kada nieko nesuprantą žmonės iškeliam žinovais ir turi galios elgtis, kaip nori? Aišku, iš to sveikatos nekils, nei tautai, nei valstybei. — (Iš Gallejaus "Dialogue on the Great World System". Kaip žinoma, dvasiniai autoritetai, kurie tada nieko nenusimanę astronomijoje vertė jį sutikti, kad ne žemė apie saulę sukasi bet saulė apie žemę.)

1933 metais.

Justas Paleckis, buržuazinis lietuvių laikraštis, 1933 metais, sausio mėnesyje, kartu su muziku Dvarioniu, aplankė sovietų Rusiją. Tai buvo bene pirmas Lietuvos laikraštiniuko atsilankymas specialiu tikslu — pasižiūrėti sovietų gyvenimo. J. Paleckis po to parašė ir išleido 222 puslapių knygą — "SSRS mūsų akimis". Aišku, knygą leido "mūsų akimis",

tai yra, buržuazijos akimis žiūrėti. Šiomis, buržuazinėmis akimis žiūrėdamas, Paleckui ne tik politinė, bet ir ekonominė sovietų Rusijos tvarka atrodė visa "nenormali ir absurdi" (131 pusl.). Todėl, Paleckio knygos skaitytojas visada turi galvoje turėti, kad rašo sovietų tvarkos priešas ir kapitalistinės tvarkos garbintojas — (Iš Maskvoje V. Kapsuko ir V. Žaliožio leistame mėnesiniame žurnalėlyje "Priekalasis" recenzijos apie J. Paleckio knygą — nr. 11, 1933 m. Paleckis dabar bolševikų "galva" Lietuvoje.)

Balti ir juodi.

Kas atsitinka kada vienu baltveidžių draugija — Kolumbo Vyčių kuopa — pradeda priimdinėti juodukus nariais? Pavyzdžiui, pasižiūrėjome kas ištikrųjų nutiko šv. Kolumbo kuopoje, nr. 1119, Brooklyn, N. Y. Tos kuopos kapelionas, kun. Juozas J. Grebliūnas, papasakojo viską gegužės laidoje žurnalėlio Interracial Review. Kolumbo kuopa pirmąjį juoduką priėmė lapkritėje, 1950. Kuopa tada turėjo 81 narį, iš kurių į susirinkimus teateidavo 25 ar 30. "Finansinė kuopos būklė," raši kun. Grebliūnas, "buvo nekokia. Lindėjome skolose. Turto neturėjome jokio." Dabar gi, sako, kuopa turi 183 narius — 43 juodukus 140 baltųjų, įimant ir pirmiau turėtus 81, kurie, nežiūrint visų galvas lingavusių pranašų, neprasišalino iš kuopos. Į susirinkimus pradėta tiek lankyti, kad reikėjo samdyti didesni kambariai. Kuopa dabar turi gerą sumą bankeje ir nuolatinių pajamų. Organizacijos apeigos ir ceremonijas atliekama atatinamu rimtumu ir sumanumu. — (Iš jėzuitų žurnalo "America", 1954 m. birželio 19 d.).

Nuo 1945 metų iki 1954

Amerika kitiems kraštams yra davusi 48 bilijonus dolerių visokios paramos ir pagalbos. Europa gavo 35 bilijonus, Azija, Afrika ir Pietų Amerika — kitus.

Medvilnės geltonai žydinčių dedėšvinių augmenų sėkliniai plaukeliai, iš kurių gaminami audžiamieji siūlai.

LIETUVOS ISTORIJA SU NAUJOVIŠKA APŽVALGA

"Nors Lietuvos Istorija yra visiems gerai žinoma, aš ją rašau Amerike gimusiem lietuviams, kad geriau suprastų savo tėvų numylėtą Didvyrių Kraštą"

Rašo Vytautas Skrinška

— Dalis Aštuonolikta —

Lietuvos ir lenkų valdovas Zigmantas Augustas (1544-1572 m.) buvo energingas vyras jaunystėje, bet italė motina jį užaugino be charakterio. Jis buvo nedarbštus, viską atidėjo kitai dienai ir buvo linkęs prie gėrymo, ištovirkavimo, prie daugybės merginų ir prie didelių išlaidų. Jis neturėjo jokių tvirtų ir gerų principų. Jis tik mylėjo poniškai ir linksmai gyventi su mažomis rūpestimis. Jo laikais Lietuvos rubežius vėl sumazėjo, Rusijos krašte.

Zigmantas Augustas apsigyveno Vilniuje 1544 m. ir ten jį prisitraukė italų menininkų ir statybininkų. Vilnius smarkiai pasigrazino kaslink namų ir būdinių gražybe. Tai visi nuopelnai buvo Lietuvai nuo Zigmanto Augusto. Jo pirma žmona Habsburgaitė ten mirė, tai Zigmantas, netrukus vedėsi gražią našlę vardu Barbora Radivilaitė Gostautiene.

Ta vedyba labai nepatiko jo motinai arba lenkų ponams. Ir per visą savo amžių karalienė Bona (Zigmanto motina) buvo Barbaros priešas. Barbora mirė 1551 m. Bet visgi dar prieš mirtį ji (1550 m.) sulaukė lenkų karūnos kaip karalienė. Ji mirė Lenkijoje bet prieš mirtį pareiškė norą kad ją palaidotų Lietuvoje. Ji buvo palaidota Vilniuje į katedrą šalia pirmosios Zigmanto Augusto žmonos Elzbiotos.

Zigmantas Augustas labai persimainė po Barbaros mirties. Jis ją ištikro labai mylėjo ir niekuomet nebuvo linksmas po jos mirties. Jis per savo amžių puodą ženklą nešojo, ir savo gyvenamųjų kambarių sienos buvo juodai išmušta. Jis liko bevaidis, nors ir vėliau dar kartą jis apsivedė su Habsburgaitė, bet irgi sūnų neturėjo.

Jo laikais Lietuva svyravo tarp protestantų ir katalikų, bet buvo padaryta unija su Lenkija, su patvirtintais raštais abiejų valstybių, kur nukreipė religijos likimą į katalikišką vagą, nes Lietuvai buvo labai reikalinga paramos prieš Rusiją, karas šitais laikais taip smarkiai grąsino.

Maskvos kunigaikštis Jonas IV vadinamas "Ziauruoju" (1533-1584 m.) pasidarė labai galingas, Jis buvo pirmasis kur save pasivadino "Maskvis Caru". Bet Lietuva jam šito titulo nepripažino, ir tarp abiejų tautų buvo nesutikimas.

Lietuva padarė sutartį su Livonija, kad ji ją apgins nuo Rusijos 1557 m. Tai 1559 m. Jonas IV paskelbė Livonijai (Latvijai) karą.

Taiigi Zigmantas Augustas stojo už Livoniją, kad ją ginti. Tas karas užtraukė didelį pinigų išlaidą ir daug vargo del Lietuvos. Šitas karas

su Rusija, nelabai gerai sekėsi Lietuvai. Rusų kariuomenė įsiveržė į pačią Lietuvą ir užgrobė Polocką 1563 m.

Bet 1564 m. Lietuvos krašto maršalka Mikalojus Radvila smarkiai sumušė Caro kariuomenę ties Ula. Ten susmuko apie 30000 Caro puikios kariuomenės.

Bet kadangi Lietuvos ir lenkų bajorai atsiskė karą plačiau varyt, ir mokesčius mokėti, tai Lietuva neteko Polocko. Rusų Caras dabar toliau nepuolė Lietuvą, nes jis tikėjosi, kad jam Lietuvos ir lenkų sostas teks kaip bevaikis Zigmantas Augustas numirs. Taigi rusų caras padarė taiką su Lietuva ant 3 metų, vienas kitą, kad nepult.

Kadangi buvo nuolatinis pavojus karo su Maskva, tai Lietuva pasidarė vis glaudesnė prie lenkų. Tai 1569 m. buvo Liublino suvažiavimas, kur Lietuvos bajorai norėjo gauti lenkų paramos ir lygias teises su lenkų bajorais. Tas buvo patvirtinta. Bet lietuviai norėji turēt savarankiškumą kaslink valstybės valdomo, o lenkai norėjo abi tautos suvienyti.

Taiigi irgi įvyko dideli ginčiai. Bet unija su Lenkija buvo Lietuvai labai reikalinga, kaslink pavojaus iš Rusijos. Tai Lietuva priėmė Unijos Aktą su lenkija 1569 m. Dabar per šitą Aktą, buvo nutarta rinkti valdovą, ir turėti bendrą seimą. Bet abi tautos turėjo atskirą kariuomenę atskiras valstybės teritorijas, atskirą valdžią ir atskiras teises. Seimai, nors buvo bendri, bet juose kiekviena valstybė svarstė savo reikalus ir Lietuva vis kreipėsi prie savarankiškumo.

Caras Jonas IV vis darūpinosi, kad gaut Lietuvos sostą dėl savęs arba dėl sūnaus, tai jis nebekariavo su Lietuva. Jis norėjo tuo būdu pasirodyt draugiškas ir gaut po Zigmanto Augusto mirėia, nes austrų Habsburgai smarkiai rūpinosi kad jiems Lietuva ir Lenkija patektų.

Liepos 7, 1572 m. Zigmantas Augustas mirė, Palenkėje. Jis dar tik buvo 52 m. Po jo mirties neliko jokių vyrųškų įpėdinių. Dabar Lietuvos sostą valdžiusi Gedimino šeimos šaka pasibaigė.

Zigmantas Augustas buvo palaidotas Lenkijoje Krokuvoje su katalikiška ceremonija.

Po Zigmanto buvo sušaukta rinkiminis seimas del išrinkimo tautų valdovo. Per Zigmanto Augusto valdymo laikotarpį, galinga Lietuvos karalystė Rusijoje prapuolė. Nuo 1480 m. (Kazimiero laikais) Lietuva pradėjo trauktis atgal iš Rusijos Rusijos kraštų. Pastui 1503 m. vėl Lietuvos galybė ir kraštai sumažėjo Rusijoje prie Aleksandro

TADAS KOŠCIUSKA LIETUVOS SUNUS

Apie Tada Kosciuską, tą didįjį karžygi ir kovotoją del Lietuvos ir Lenkijos laisvės, mes esame daug girdėję, daug skaite. Bet kas jis ištikrųjų yra — lietuvis ar lenkas — daugelis iš mūsų gali suabejoti.

Tadas Kosciuska gimė 1746 m. vasario 12 d. Lietuvoje Kosovikų parapijoje, Merciovščiznos dvarelyje. Jo tėvai buvo nusigyvenę lietuvių bajorai, kurie jį ir užaugino lietuviu.

Anglė rašytoja Monica M. Gardner smulkioje Kosciuskos biografijoje (Londonas, 1920 m.) rašo: "Jei T. Kosciuska yra kam skolingas už suteiktą jo tyram gyvenimui įtaką laikytis pastovumo ir pasiaukojimo pareigoms, nuo ko jis nenu-tolo, tai daugiausia jis skolingas Lietuvos kaimo gyvenimui su jo laisvėmis ir stebuklingais žavėjimais, kurie taip aiškiai atspindi šiame Lietuvos girių sūnuje. Tautos vadovybė, bei karaliaus titulai buvo Kosciuskos rankose, bet jis visuomet pasiilko paprastu Lietuvos kareivių, dėvėjo kaimo drabužius ir draugiškai gyveno su savo kariuomenės kaimiečiais, laikydamas juos sau lygiais broliais. Vėliau surastas, paties Kosciuskos ranka parašytas atsišaukimas į Lietuvos kariuomenę, aiškiai parodo to vado sielos kilnumą, kuomet jis, nepaisydamas daug galingesnių prieš jį esančių jėgų, žudančių visą tautą vadina Lietuvos kareivius broliais ir draugais."

O kuo jis patys save laikė ?

Tai matyt iš jo laišku knygos ("Listy Kosciuszki", Lvovas, 18-77). Vieną jų, rašytą 1790 m. vasario 7 d. generolui Miesiolovskui, mes čia ir pabuosime (laiškas rašytas iš Wroclawko):

"Aš jau pasakojau apie vietos žmones ir galiu tik pridurti, kad toji šalis yra labai graži ir turēt priklausti geriems ir darbštiesiems lietuviams, o ne sustingusiems ir nieko nepaisantiems vietos gyventojams. . . Prašau nusiusti mane atgal į Lietuvą, jei nenorite visiškai mane atnešti ar laikyti netinkamu tarnybai. Kas aš esu, jei ne lietuvis? Jei jūs nepareikalausite seime, kad mane gražintų, Dievas žino, ką aš galiu padaryti, nes mane ima pyktis, kai pamatau kad aš, lietuvis, turiniu tarnauti Karalystei (Lenkijai), kuomet ten (Lietuvoje) jūs turite tik tris generolus. Kai prieši jus įveiks ir pakars, tuomet tik jūs suprasite būties svarbą ir pradėsite rūpintis savimi."

Kosciuskos Gyvenimas

Savo nepaprastais gabumais T. Kosciuska atkreipė kitų dėmesį ir kai baigė Varšuvos karališkąją (karo) mokyklą, lenkų karalius išsiuntė jį į Prancūziją tęsti toliau studijų. Tuo metu jis aplankė veikt visą Vakarų Europą ir kai baigė Breste fortifikaciją ir karo laivyno taktikos mokslus, buvo pakeltas į kapitono laipsnį, o jo priežiūrai buvo pavestos Krokuvos fortifikacijos. To miesto universitetas jį kvietė profesoriauti matematikos fakultete, bet T. Kosciuska atsisakė nuo mokslininko karjeros.

Jo gyvenimo kelia visai kita kryptimi nukreipė nepasisekusi meilė. 28 metų ugingas jaunuolis išmylėjo turtingo Lietuvos maršalkos dukterį. Tėvas jį vedybų nenorėjo ir rengėsi savo dukterį išleisti už vieno turtuolio. Tada jie nutaria pabėgti iš tėvų namų. Išsirengė, bet pakelėje pasivijo maršalka su ginkluotais vyrais ir sunkiai sužeidė T. Kosciuską paliko mirėiai. Duktė buvo gražinta namo ir išleista už nemylimo turtingo dvarininko.

Po šios nelaimingos meilės Kosciuską atsiduria Paryžiuje, iš kur išvyko į Ameriką ir įstojo

vadovyste o 1522 m. prie Zigmanto II Maskva vėl smarkiai pakilo kaip Smolenska paėmė iš Lietuvos. Irgi 1537 m. Maskva vėl Lietuvos rubežius sumažino su pasekmingais karais. O Zigmanto Augusto laikais jau Maskvai atsirado pirmas Caras kur 1563 m. padarė Rusiją galingą.

Gaila, kad Lietuva susilaukė tokius silpnus valdovus, kaip Kazimierą, Aleksandrą, Zigmantą II ir Zigmantą Augustą. Kad jį

vieta būt buvę Vytenis, Algirdas, Kęstutis ir Vytautas Didysis, tai Lietuvos Istorija būtų buvę kitokia, ir Lietuvos rubežiai Rusijoje būt buvę ir mūsų laikais. Gaila, kad taip Lietuvos Istorija nuvažiavo į silpną pušę ir prastą vagą, kaip tik didelė giminystė pasidarė tarp Lenkijos. Nes lenkai niekuomet nepadėjo Lietuvai ant didelių kariškų frontų, ypač prieš Rusiją.

LAIKAS BRANGUS

K. Zižiūnas

Laikas bėga nesustodams Lyg kad upėje vanduo, — Čia pavasaris praėjo Žiūrėk jau ir vėl ruduo.

Ir taip slenka amžių dienos Seka karta nuo kartos, Kas atėjo ir praėjo, Tas daugiau nesikartos.

Zmogui leista ant šios žemės Vieną sykį tik gyvent, Jei gyvensi, neišvengsi Kad nereikėtų pasent.

Tad kol jaunas nesėdėkie, Lyg, kad laukdamas giedros, Dirbk ir kitiems dirbt padėki Nepraloši niekados.

Dirbki ten kur širdis linksta, Tik ieškok gerų darbų, Atsiras ir padėjėjų Ir ištikimų draugų.

Iš po ilgos sunkios žiemos Pavasaris vėl ateis, Veltui praleista jaunystė, Daugiau jau nebeateis.

Tai nors trumpą valandėlę, Čia truputį apsistok, Kur tik eini, kur ką veiki Viens sau rimtai apgalvok.

Pagalvok ar neeikvoji Veltui laiko taip brangaus, Kuris praleistas nebegrįšta, Nors ir prašytum Dangaus.

Washingtono Revoliucienieriu kariuomenėn

Čia jis atkingai dalyvavo nepriklausomybės kovose, pasižymėjęs savo gabumais bei drąsa per trumpą laiką pakeltas į pulkininko laipsnį ir paskirtas Washingtono adjutantu.

Amerikos Kongresas įvertindamas jo didelius žygius, suteikė jam piliečio teises, pareiškė viešą padėką, pakėlė į generolo laipsnį ir padovanojo dvarą.

Bet štai jį pasiekė žinia, kad tėvynėje prasidėjo neramumai, Lietuva ir Lenkija nori išsivaduoti iš Rusijos jungo.

Prityręs kovotojas, taurus ir karštas patriotas lietuvis, palieka Ameriką ir grįžta į savo tėvynę padėti tėvynainiams kovoje dėl abiejų kraštų laisvės. Čia jis suorganizuoja daug kovotojų ir vadovaudamas jungtinei kariuomenei daug kartų sumušė rusus.

1784 m. spalio 10 d. jį sunkiai sužeidė, paėmė ir nelaisvę ir išgabeno Rusijos gilumon. Laisvės kovotojais, netekę savo narsiojo vado, pralaimėjo kovą.

Tada Kosciuską iš nelaisvės paleido caras Povilas I, kuris jį pats aplankė kalėjime, ilgai kalbėjojosi ir apgailestavo, kad tokį taurų ir humanišką lietuvių taip žiauriai kankino. Paleisdamas jį laisvę, caras net jį apdovanojo, tikėdamas turbūt ši Rusijos priešą laisvės kovotoją, padaryti sau prielankesni.

Nuvargęs, iškamuotas T. Kosciuska grįžta į Ameriką poilsio, iš kur paskiau vyksta į Prancūziją, aplanko Rusijoje carą Aleksandrą I, ir pasirenka nuolatinę apsigyvenimo vietą Šveicarijoje, kur 1817 m. spalio 15 d. mirė sulaukęs 71 metų. Mirė toli nuo savo tėviškos svetimos žemės, Šveicarijoje. Prie jo širdies rasta kruvina nosinaitė, tai mylimosios Liudvikos prisiminimas, kada jis su jį prieš 40 metų bėgdamas buvo sužeistas, ir jį tą nosinaite jo kraują šluostė, o vėliau paliko aprišus žaizdą.

Kaip ištikimai fylėjo lietuvišką, taip ištikimai mylėjo Lietuvą. Toks buvo tikrasis Tadas Kosciuska.

Kosciuskos vardu pavadintas augščiausias kalnas Australijoje. Vytautas Kas. Prutenis.

Tadas Kosciuska

Kitą savaitę dalis 19-ta

A. ŠAPOKA

VYTIS IR MUSOJI HERALDIKA

KIEKVIENA tauta, kada nors gyvenusi valstybinį gyvenimą arba jį pretenduojanti, turi savąjį herbą, savąjį valstybės ženkla. Ir mes jį turime. Tik kažin, ar yra pasauly kur nors kita tauta, kuri nežinotų, kaip jos valstybinis herbas atrodo. O mes, kurie turime tokia ilgą ir garbingą valstybinio gyvenimo istoriją kurie taip neseniai dar tebe gyvenome nepriklausomoje suvereninėje valstybėje ir kurių valstybė bent juridiskai tebeegzistuoja, jau nežinome koks yra mūsų valstybės herbas. Nežinome nes jį visai vaizduojame. Su valstybės ženklu pradėjome elgtis lyg su eiline puošmena, lyg su kokiu ornamentu ar tualeto dalim. Kiekvienas jaučiasi turįs teisės duoti laisvę savo fantazijai savą tautinę brangenybę kraipyti, kaip jam patinka. Ne taip seniai mes, pav., šventėme nepriklausomybės 37m. sukaktuvės. Ta proga visose kolo nijoje buvo išklimės, salės ir sienos buvo papuostos vėliavomis ir tautinėmis emblemomis. Kai kurių kolonijų išpuostų scenų nuotraukas matėme spaudoje. O ar vienodai atrodė ten vyčiai? Daugeliu atveju juk tai buvo kažkokie stogo žirgeliai. Vieni iš jų "lėkė" ir dešinę, kiti į kairę. "Vyčiai" — nuspalvintais žirgeliais — pasipuošę išėjo ir pora mūsų laikraščių. Jei pasižiūrėsime į mūsų iš lietuviškųjų įstaigų išeinančių dokumentų atspaudus, pamatysime tą patį margumą. Vienose matysime natūralistinį vyti, jėga trykstantį ir lekiantį į dešinę (heraldiškai), kitur matysime sunykusį kuiną, mēciojantį kojais į tą pačią dešinę dar kitur į vieną ar į kitą pusę nukreipto kažkokio lentelinio raitelio konturus, su dažnai už patį raitelį didesniais pentainais ir t.t. Surinkim tokių atspaudų, kaminų spaudų ar kokių spaudinių, kur vaizduojamas mūsų herbas keliolika ar keletą dešimčių pavyzdžių — ir išsigašime. Kas pasakys, kuris iš jų yra lietuviškasis, kuris mūsų? Tą patį tenka pasakyti apie plačiai paplitusius metalinius, ženkluokus nesiojiamus ant krūtinių. Argi galime mes šitaip ir svetimsaliams reprezentuotis? Kaip gi mes jiems įkalsime jį galvą, koks yra mūsų herbas, jei patys nežinome.

Dabar mes, tiesa, gyvenime laisvės ir individualizmo dienas, bet kokią esam išėję nepriklausomo gyvenimo mokyklą, kad neįsisamoninome net valstybės herbo prasmės, kad neišmokome jo gerbti? Juk tai ne žaisliukas! Juk mes, kaip ir visos tautos, ir įstatymų savojo herbo turime. Rodos ir jis turėtų varžyti. Deja, nuo jo buvom pradėję tolti dar tebe gyvendami nepriklausomoje valstybėje. Jau tada nei kai kurios valstybinės įstaigos pradėjo

vardoti naują "vyti", atseit valstybės organai pradėjo lauzyti valstybės įstatymą. Privačius "žmones su skoniu" tas, žinoma, labai padrašino. Na, ir prasidėjo prašmatnumo lenktynės. Toną davė kai kurie menininkai, ypač p. Dobužinskis, kuris, būdamas specialios tam reikalui sukurtos komisijos narys, pabandė susipažinti su heraldika ir užsimojo sukurti pirmą atseit lietuviškiausią, vyties formą. Tam jis nepingtinge ir už Lietuvos sienų pavaziinėti. Grįžęs su visa eile pasigaminėtų brėžinių, p. Dobužinskis paršė net studijelę "Vyti", kuri buvo išspausdinta Liet. Istorijos Draugijos. Po to prasidėjusi audra daugelį iškreipė iš kelio. Dobužinskio rašinys toli gražu nebuvo rimta istorinė studija. Ji neišaiškino nei mūsų vyties kilmės, nei jo prasmės nei elementų, nei nurodė jo vietą pasaulinės heraldikos raidoje. Pasižiūrėjimas į keletą ar keliolika senų vyties pavyzdžių, net neišsiaiškinus jų metrikos, dar nėra problemos išsprindimas. Betgi nuo to meto iki šiol tebegirdime, kad įstatiminių natūralistinis vytiš esas nesusipratimas, kad jis mums daras gėda, nes esą nepateisinamas heraldiskai, kuri visada ir visur reikalaujanti stilizacijos, nepripažįstanti natūralizmo. Jis esą nepateisinamas, nes senasis vytiš (Vytautinis) buvęs netoks. Jis buvęs stilizuotas kaip to reikalaujasi ir heraldikos mokslas. Atseit, vienintelė išėitis mums — kuo greičiausiai grįžti prie senojo "lietuviškojo vyties. — Tur būt, laikantis principo kad ir nežmoniška, bet tik kitiškai, kad buvo pridėta, kad vytiš turis būti nukreiptas ne į dešinę (heraldiškai), bet į kairę. Vyriausybės žmonės, matyti, jau nebeusigaudė, kur čia teisybė, ir nieko nedarė. Nesiryžo paneigti esamosios formos, bet nedrįso ir triukšmautojus sudrausti. Taip ir susidarė painiava, kuri vis dėlto nors čia, tarp svetimųjų turėtų būti pašalinta. Galėsime išsiaiškinti namie. Arba nors pirma išsiaiškinkim, o tik po to vykdykim.

Verta ar neverta, tikslu ar netikslu būtu mums priimti kitos formos vyti — tai platus klausimas. Galima būtų ir venaip ir antraip pasisakyti, tačiau aišku kad šandieną mes neturime autoritetingos institucijos, kuri naują formą galėtų nustatyti, o kad vieną formą mums privalu pripažinti, abejonių nėra ir negali būti. Kadangi įstatyminių natūralistiniams vyčiu yra daroma daug priekaištų, tai šia proga norėtųsi išskirti kai kuriuos heraldikos dalykus bei dėsnius, kurie padėtų geriau susigaudyti visoje problemoje ir įvertinti įstatyminių vyčių daromųjų priekaištų vertę. Pirmiausia tenka išsiaiškinti. (bus daugiau)

PREZIDENTINĖ SPAUDOS KONFERENCIJA

Beveik kiekviename trečiądienyje apie 10:30 val. ryto, kada randasi Washingtono, JAV-ų prezidentas vyksta į senąjį Valstybės Departamento pastatą, skersai gatvės nuo Baltųjų Rūmų, ir ten Indian Treaty Kambaryje, priima apie 200 spaudos atstovų iš kiekvienos JAV-ų dalies ir pradeda atsakinėti j jų paduotus klausimus. Ši ceremonija, pavadinta prezidentinė spaudos konferencija yra amerikoniška institucija. Yra dramtiškas ryšis tarpe žmonių ir jų Vyriausiojo Vado

Prezidentas Theodore Roosevelt buvo pirmas priimti spaudos atstovus reguliariai ir atsakinėti j jų paduotus klausimus. Jis priėmė mažą grupę korespondentų Baltuosiuose Rūmuose. Ir nuo to laiko sekantieji prezidentai sekė jo pavyzdį. Prezidentas Wilsonas retkarčiais laikė spaudos konferencijas, ypatingai po paskelbimo karo su Vokietija 1917 m. Prezidentas Coolidge reikalavo kad klausimai būtų iš anksto raštu pateikti ir Prezidentas Hooveris tik kai kada priėmė spaudos atstovus.

Prezidentas Rooseveltas buvo pirmas vartoti spaudos konferencijas kaip dviejų kelių komunikacijos būdą tarpe jo ir Amerikos žmonių. Per šias spaudos konferencijas jis pakreipė visuomenės dėmesį į daug dalykų kuriais norėjo supažindinti Amerikos žmones. Per jo 12 metų Baltuosiuose Rūmuose jis laikė 998 konferencijas. Prezidentas Trumanas bandė sekti Roosevelto pavyzdį dažnai priimdamas spaudos atstovus, Prezidentas Eisenhoweris vis dažniau ir dažniau laiko konferencijas.

Paprastai, prezidentinės spaudos konferencijos susideda iš dviejų dalių. Pirma, yra paruoštas Prezidento pranešimas, kuris padengia tuos dalykus, kuriuos prezidentas nori pabrėžti arba kurie buvo paliesti praeitoje konferencijoje. Po to seka klausimai. Klausimai apima visokius dalykus — nuo svetimos politikos ligi vietinės politikos. Gali liest visas tautinės valdžios ir Amerikos scenos fazes. Kai prezidentas nepasiruošęs atsakyti j kaikuriuos klausimus, jis juos atideda ant veliau. Dažnai prezidentas atsisako atsakyti j kaikuriuos klausimus, jeigu per anksti tada juos diskutuoti arba jeigu klausimas priešingas viešam interesui. Bet bendrai, prezidentas pilnai ir aiškiai atsako j klausimus.

Nors prezidentinės spaudos konferencijos yra kritikuojamos už netinkamai paruoštas apie svarbius dalykus, bendrai skaitomos kaip reikalingos ir tipiškai demokratinė praktika.

Šio susirinkimai prezidento su spaudos atstovais netik duoda žmonėms progos gauti pirm-rankiškos informacijos iš aukščiausio šaltinio bet ir išbandymas pačio gyvenimo. Spaudos konferencijose prezidentas vienas sau stovi; ir kaip jis elgiasi kokį įspūdį padaro yra be galo svarbus dalykas j Administracijai.

Kadangi šis Vyriausiojo Vado žygis atvira kalbėti su spauda yra tipiškas amerikoniškas paprotis, jis gali būti įdomus dalykas gyvenutojms užsienyje. Tik tokioj demokratijoj kaip Amerika, Vyriausias Vadas dalyvauja tokioj konferencijoj ir duoda krašto spaudos atsto-

Skelbimas!

DIEVO KARALYSTĖS ŽINIOS

Teateinie Tavo Karalystė (Mato, evang. 6:9-13)

Sita puiki malda gali būti padalinta j dvi atsižymėjusias dalis: Pirmą Dievo link, — tai yra prašymai, kurie liečia Jo vardą, Karalystę ir Jo šventą Valią; antra, žmogaus link, tai yra prašymai, kurie liečia mūsų žemiškus ir dvasiškus reikalus mūsų gyvenimo kelionėje. Mes greičiau suprantame paskesniąją dalį liečiančią mus pačius; pirmesnioji gi dalis, kuri liečia Dievą, paprastai yra klaidingai suprantama. Aišku, kad šitoks Krikščionių didžiumos neišmanymas nėra joki įgimta slapybė, bet yra tai toli nuo Kristaus tikrojo mokslo nutolusių apakinančių ir klaidinančių žmogiškų svajonių ir teologijos teorijų išdava. Paprastai daugelis mano, kad Karalystė, j kurią čia nurodoma, reiškia patį dangų, kurį galų gale gaus ištikimieji kaipo atlyginimą. Nors mes ir sutinkame, kad paveldėjimas dangaus yra Kristaus mokytinių tikslas, vienok mes norime atkreipti dėmesį į faktą, kad kuomet šitoje maldoje kalbama apie Dievo Karalystę, nenurodoma j dvasinę karalystę, nes būtų neprotinga manyti kad šventųjų klasės gyvenimo vieta bus perkelta čia ant žemės. Pagalvojus pro-

vams jam pastatyti klausimų.

Prezidentinės spaudos konferencijos kaip tik iliustruoja pagrindinį Amerikos įsitikinimą, jog viešūs atstovai yra atsakingi žmoniems. Kadangi šios konferencijos nuvaizduoja Amerikos demokratiją, turėtų užinteresuoti kitų kraštų žmones.

tas priešinasi tokiai nuomonei.

Jei, kaip mes buvome mokinti, dangus turi būti amžinoji teisiųjų gyvenimo vieta, pragaras gi neteisiųjų kurios abidvi randasi labai toli nuo šios planetos, tai kam bereikia Krikščioniui melstis "Teateinie Tavo Karalystė" čia ant žemės, jei jau buvo priręgtos tom tikros vietos dėl abiejų klasių? Jei tasai įsitikinimas tikras, tai mes verčiau turėtume melstis; "Paimk mus j savo Karalystę" ir, susirgus, linksmai laukti mirties, kad kuogreičiausia galėtume būti j aukštybėse esančią garbę. Vienok mes turime prisipažinti, kad šita dangiškos laimės viltis negalima panaikinti prigimto noro pasilikti čia ant žemės žmogiškuose kūnuose, neatsižvelgiant j tai, kad esame laike mūsų gerovė ir laimė yra toli nuo tobulybės. Tai yra normalus visų žmogiškų esybių stovis ir nereikia manyti kad tai reiškia aukštesniųjų dalykų paniekimą. Tai parodo, kad žmogaus įgimti troškimai šioje maldoje kalbama apie Dievo Karalystę, nenurodoma j dvasinę karalystę, nes būtų neprotinga manyti kad šventųjų klasės gyvenimo vieta bus perkelta čia ant žemės. Pagalvojus pro-

(bus daugiau)

Norėdami daugiau sužinoti šiuos ir kitus dalykus iš Biblijos knygutė 145 pusl. Štai Jūsų Karalius 25c. Neturtingiems siunčiam vel-tui.

L. B. S. A.
3444 So. Lituania Ave.
Chicago 8, Ill.

JUODA UPĖ

Prasideda iš Juodžio ežero ir eina su giloka vandens vaga, plaukianti per Užugų kaimo, per Vadoklių klebonijos dvarėlio, Zinkevičiaus - Strazdų (Vadoklių) miestelio ir Unkoduvių dvarėlių laukų pašoniais, per dalindama savininkų žemių linijas. Iš antro šono upės, Užugų ir Suodžių kaimų raistas — pelkynas įteka į jos gėlmę. Vadoklių dvare, nuo senų laikų yra tvenkinys, vandeniniai turbinai, sujungtas su garo malūnu. Čia yra visos apylinkės ir mylo vėlymo vieta suvėlti mylus, mylelius ir čerkasus. Pavasario bei rudens potvynių laike vandens perviršio nuleidimai ir vasaros metu, kad upė per daug nenuslūgtų atidaromi "zostautai." Per vasaros laikotarpį vandeniti nuslugus — sumažėjus, sukamos malūno girnos ir velišiai į daigtą sukinkyta jėga abu, vanduo ir garas.

Platus Kaspinas
Iš čia išbėgęs vanduo, po atlikto sunkaus darbo putodamas Juodąja upe bėgliai teka Vadoklių kapinių pašonių išsišukinjusiais vingiais, driegdamosi, tarsi platus suraitytas kaspinas, o Anitavos ir Antanavos dvarų laukus ir tiesiog per patį Jotainėlių sodžiaus pašonę,

baltą kaip gūlbė nuo Rudaminaičių, Miknaičių nuomuojamą Anitavos dvarą. Tolyne išsilankstanciai išsi-kraipusiai ties Pramanadu, tiesiai ir susiriesdama Stumbrių kaimelio pakluonėmis, iš potilčio išlinkusi, atsiduria j užuosukos pakriūtę j Kutronių ir Moceikų kaimų laukus. Tuo ruožu, užsiritusi tarsi važio pava-ža, kunkuliudama stipria greičia ažuoliu sluožnusia kurie yra buvę amžij giliai j žemę palaidoti iš kurių žmonės darėsi pustyklės ir kitokius daigtus. . . Sriauniai bėgdami pro šalį Stumbrių balos, pasiemusių jos vandenį, nešdamuosi su savim, keliauja link Karvedžių sodybinių dirvų ir laukų, vėl sugriebdama Karvedžių Mėlynių uogų rasto žlungantį vandenį Stumbrių Milžinių kapelių pakraščiu ir Karvedžių pakluoni balelės nuotaka j Kazelio užupio pakrausę, susisukant po kaire nuo Jasu šniuro, per Girdiš-kio dirvonus ir lygius laukus, per Kečiorių "palivarkę" — pono Puškevičiaus — Kulvincko egliņa j Katino Anitavos ir Antanavos dvarų laukus ir tiesiog per patį Jotainėlių sodžiaus pašonę,

rieš Stakėnų vienkiemį j Pažareko — Rymavičiaus "pirtį".

Lėtai Slenka

Apie šią vietą upė išsilieja j Juodąja, vadinamas Geležėlis, kurie tankiai patvingdamas ateina iš gilių didelių miškų, slenių, nuo Laukiškių, Genėtinų, Alančių Kazimiravos. Slėnymai eidami j dvi krypti, viena j Raguvos pusę, j prasidedančio Nevežio nuo Prasciūnų, Levaniškių ir Užunevičių kaimų nuoteklį, Raguvėlės — Kupiškių link j Panevezį.

Kita kryptis miškuotais slėniais brastomis ir daubomis pasiskleidžia ties Gelazių kaimų, atsibėgėdama iš Anitavos dvario trakų ir vyksvynių pievų plotų įvaibrių pelkynėlių, ypač pavasariu - rudeniui patvinsta ir pripildo Juodosios aruodą. J šį slėnį prisijungia dar Vilniškio ir Januliaviečių virsnis, kuri tik l apukais, pupalaiškiais, karklais, gutkarklais, lazdynais ir diemėkrumais apžėlusi. . . Gelazių kaimo slėnys savotiškas: poros verstų pločio, apie septynis ilgio. Lėtai praslenskantis pro dvikiemį, A. J. Jokubičio gimtavieta Girdiški kuris lėtu tekėjimu vos tik slenka pro "Majaką" j Karvedžių sodžiaus ganyklų pašonį "Pragono" gale

Upė ateina iš gilių didelių miškų slėnių, kaip suraitytas kaspinas

tilto pakraščiuose mauro dumblyne, raizgosi vyjūnai ir pilna jame busilu - gužu-žiu gandrai, kurie turi daug darbo varklių kiekį gaudyti. Geležėlis traugdamas Cernolanškio pamiške žalio gojauš gyria, per Pažareko — Rymavičiaus pivas — "telėtininką", iki pašoni buto kieno vylos subėga j pačią Juodąją upę.

Įgudę senesnių laikų žmonės sakydavo, kad Gelazių kaimas ir Geležėlis pravedinta vardais tais, del to: būk šioje apylinkumoje esą buvę rasta geležies. Bet Caru laikais, nei kasinėti nei tyrinėti nebuvo leista. Šiame rajone ir druska žemėse buvo rasta.

Aliejaus ir Geležies Rudys
Tarp Jotainėlių, Klebonų ir Karvedžių kaimų yra kitas

ypatingas pelkynas ir savotiškas slėnys, kuriame įrodančiai reikšėsi ženklai alie-žiu gandrai, kurie turi daug žemių apacių išėidinėjęs pluduruodavo aliejus, kuris pasiskleidė viršum vandens telksodavo, ten nei žolė, nei vyksvos nei krumynai neaugdavo. Iš to pelkyno ties Jotainėlių kaimo gale nuo Karvedžių pusės, ties burtininkės Balakaukėnės — Ulienės — "Laumės" pakrumės — viensėdi, riebiu-lluotas vanduo subėga j Juodąją upę. Tas pelkiškas slė-nys vadinosi "Garutas". Telksnodamas per apskritus metus, savo drėgme bei šlapumu, rytaiš labiau vaka-rais iš jo didelė, stora migla kildavo ir garuodavo. Tai pempų, ančių tilvykų ir busilų tėvynė. . . numylėta bu-veinė.

Nuo Klebonų kaimo pusės, ant Garuto kranto, didelė Cegelnė — Plytiecia stovėjo; žemgriaužės, ežeriai, šapalai, linai, lydekos, karosai, vėžiai, vėgelės ir kitokios. Goštauto, Jesikevičiaus dvaro lauku gale, upės galas pasibaigia ir prasideda plotm- u išsiliejimas vandens prasikėtimas j didžiulius pelkynus j stieprus; kai j tundras. Kame tegali jėti tik gūlbės, žąsų, gervės ir antys; sparnuočiai, ten tie paukščiai laisvai ir saugiai gyvena, ir be baimės vaikus veda, karaliauja. Mat čia ir medžiotojas negali nei įbristi nei nosės įkišti.

Ir žiemos laiku šių pelkynų kai kuriose vietose neužšalo, net ir šalčiai jų neįveikia ir nenugalija. Anoje pusėje pelkyno užu stieprų ištekanti upė nebėga — nukeliauja, kur susilieja, susijungia su Nevežiu ir abi kartu nukeliauja nuplaukia j Nemuną.
A. J. Jokubaitis

Quick Relief for HEADACHE NEURALGIA

Test STANBACK yourself . . . tablets or powders . . . against any preparation you've ever used.

Guaranteed by Good Housekeeping

Snap Back with **STANBACK**

Paroda Apie Lietuvos Kančias

Kovo mėn. 26 d. (šeštad.) tuojau po pietų šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje salėje bus atidaryta Genocido paroda.

Parodos lankytojai paveikluose pamatysite Lietuvos kančių kelią, bolševikinių budelių nelaisvėje.

Čia pamatysite Lietuvos žmonių deportacijas, ūkininkų, kunigų, vienuolių partizanų, senelių ir vaikų kankinimus ir žudymus. Žodžiu, visas skriaudas ir kančias, kurias patyrė ir šiaudien kenčia, pavergta mūsų tėvų žemė jės patirsite atsilankę į šią parodą, kuri bus atidaryta ir visą dieną sekmdienį t. y. kovo 27 d.

Rengėjai

Penny Sale

Amerikos Lietuvių Rymo Katalikų Moterų Sąjunga, 69 kp, rengia "Penny Sale" sekmdienį, kovo 20 d. 4-tą val. po piet, Aušros Vartų bažnyčioje salėje. Pelnas skiriamas parapijos naudai.

Rengimo komisija susidaro iš Antaninos Wackell, pirmininkė ir M. Katinienės, pagalbininkė; M. Simonis, aukų rašytoja; M. Tunstall, stalų. Bronė Miller ir Julė Sinkavičienė, tiktųjų pardavėjos; J. Pigagienė, K. Stakūnienė O. Zidelienė, Ver. Beliauskienė ir A. Kosky pagalbininkės.

Narės prašomos atnešti savo aukas prieš Mišparus, į Aušros Vartų salę. Aušros darbui, ir šiuo kartu galima Vartų sąjungietės visuomet prineša gražiausių rank tiktėis, kad narės parodytų savo darbštumus.

Rengimo komisija nuosirdžiai prašo visų atsilankyti ketvirtą valandą, ir ramiai praleisti keletą valandų gražioj Aušros Vartų salėje.

Rengėjos

Turtingas Penny Sale

Šv. Jurgio Lietuvių Pašalpinė Draugija (Inc.) surengė Penny Sale, kuris įvyks šeštadienį, kovo 19 d. 6:00 val. vak., Liet. Uk. Klubu name, 12 Vernon gatvės.

Rengėjai kviečia visus atvykti į šį rengimą, nes bus daug naudingų dovanų išdalyta, del dalyvių šiame rengime. Abelai visi praleisite naudingai laiką, prieš smagaus užsiėmimo.

Pasimatysime rengime, Rengimo Komisijos narys W. C. K.

Rummage Sale

Moterų Sąjungos 5-ta kuopa ruošia senų daiktų išpardavimą — Rummage Sale, kovo (March) 24 d. Prasi-dės 9 val. ryte, vieta — 103 Summer St.

Narės yra prašomos surinkti atliekamus drabužius ir kitus daiktus, kurie jau nėra vartojami namuose. Taipgi malonėkite paprašyti daiktų pas savo pažįstamus ir kaimynus.

Daiktus galima atnešti pas p. E. Thompson, 13 Mott St. ir į salią kovo 23 vakare, arba pašaukite M. Pauliukonię tel. PL 7-2553 paįinti daiktus.

PENNY SALE Nek. P. Putnamo Seselių Gilda ruošia Penny Sale kovo 20 d. šv. Kazimiero parapijos salėje 4-tą val. p. p. M. Gieraitienė, pirm.

IDEAL PHARMACY

VAISTINYČIOS TEL. 3-4840 — RES. 7-1725 V. G. SKRINSKA, B. S. reg. pharm. 29-31 KELLY SQ Worcester, Mass.

Jeį jums reikia vaistų, kreipkitės pas registruotą vaistininką, savininką VYTAUTĄ SKRINSKĄ. Jis išpildo medikališkus daktarų receptis ir patarnauja visokiais sveikatos reikalais. Taipgi, vaistai yra pasiuočiami per paštą ir į kitus miestus. Be to, užlaiko geriausios rūšies kosmetikos, skutimosi reikmenų, knygų, laikraščių, filmų, saldinių, šaltkošės, riestutų, cigaru, ir skanių gėrimų. Be to, mūsų voistinėj galima gauti:— 1) Pašto ženklų; 2) lietuviškų laikraščių; 3) galit užsimokėti gazo bilas ir 4) išpildom money orderis.—

LIETUVIS PAS LIETUVĮ! VYTAUTAS SKRINSKA Ideal Pharmacy Vaistinės Savininkas — NOTARY PUBLIC —

Pirmajam Worcesterio Lietuvių Bendruomenės Skyriaus pirfininkui PONAMS JUOZUI GRIGAIČIUI IR JULIJAI GRIGAITIENEI, liūdesio valandoje, jų tėveliui ir uošviai Kazimieriui Grigaičiui mirus, nuosirdžiausią užuojautą reiškia Amerikos Liet. Bendruomenės Worcesterio Skyriaus Valdyba

A. a. Kun. Vaclovas Šarka

Iš Vokietijos pranešta, kad kun. Vaclovas Šarka, š. m. kovo mėn. 8 d. mirė Berge-dorfo ligoninėje, prie Hamburgo.

Vaclovas Šarka yra vilnie-tis, kilęs iš Dukšto parapi-jos. Įstojo į Vilniaus Kunigų Seminariją. Bet artėjant komunistams, Vaclovas Šarka apleido Vilniaus kunigų Semi-nariją ir pasitraukė į Vokietiją. Turėdamas pašauki-mą į kunigus, įstojo į Eichstaette esama Kunigų Semi-nariją ir 1946 metais ją bai-gęs ten ir buvo išventintas į kunigus. Kaip kunigas visą laiką dirbo tarp lietuvių — buvo Spackenbergo lietuvių kolonijos vikaru, o atsidarus Grohne pereinamojai stovyklai, ten buvo paskirtas kapelionu. Tūkstančiai lietu-vių perėjo per Grohn perei-namąją stovyklą išvykdami į užjūrius, pirmoj eilėj susiti-ko su mielu kapelionu kun. Vaclovu Šarka, kurio buvo pasveikinti dvasiniai aptar-nauti ir išvykstant į laivą palydėti ir palaiminti. Jis visur suskubo, visų buvo mielas, visiem patarnavo ne-tik dvasiniuose reikaluose, bet ir šiaip privačiuose, o at-sidūrusį materialiam varge, kiek išgalėjo ir medžiaginiai sušelpė. Ji gėrbė netik lietu-viai, bet ir kitų tautybių emigruojantieji, nes ir jiems dvasiniai patarnavo, ir kaip dvasiškis — kunigas buvo vi-siems lygus. Ir galėjo patar-

nauti, nes mokėjo daug kal-bų ir galėjo laisvai susikal-bėti. Paskutiniu metu kun. Vac-lovas Šarka buvo kapelionu Schleswig-Holsteino provin-cijoje. Š. m. vasario 19 d. mašina vyko į Geesthacto lietuvių koloniją pamaldų laikyti vasario 16 šventės minėjimo progą. Įvyko katas-trofa — susidūrė su kita mašina ir jam buvo sulaužyta ranka ir sužaloti plaučiai. Nugabentas į ligoninę ir im-tasi visų galimų priemonių gelbėti gyvybę, bet Aukš-čiausio valia kitokia — pa-šaukė jį iš gyvųjų tarpo. Nors gyviesiems taip jis bu-vo reikalingas ir toks geras netik kaip kusigas bet ir žmogus. L. Žvirkalnis

Sekmingas Vakaras

Lietuvai Remti Draugijos I skyriaus š. m. kovo mėn. 12 d. rengta "Penny Sale" buvo visais atžvilgiais sek-minga ir davė gražaus pel-no, kuris artimiausiu laiku bus paskirstytas Vakarų Vokietijos lietuviams sušelpėti. Džitugu, kad visuome-nė gyvai atsiliepia į draugi-jos prašymus paremti jos darbus, o tuo pačiu ir reika-lingus šalpos brolius. Drau-gijos valdyba už tai reiškia didžią padėką visiems aukojusiems dovanas, at-sidėjusiai dirbusiems prie "Penny Sale" paruošimo bei jos pravedimo ir visiems įjon atsilankiusiems.

Iš ALRK Moterų Sąjungos 5 kuopos Gyvenimo

Šiais metais valdyba pirm. M. Watkins vadovaujant yra nusistačiusi daugiau kreipti dėmesio į kultūrinę kuopos veiklą. Tad savo veiklos darbą pradėjo, su-rengdamos koncertą sausio mėn. Vasario 22 d. surengė 40 metų kuopos veikimo pami-nėjimą — vakarienę su programa. Paskutiniame įvykusiame kovo 7 d. susirin-kime aptartos Motinos Die-nos minėjimo gairės. Minė-jimui surengti sudaryta komi-sija iš pirmininkės M. Dabrilienės ir narių St. Stan-kenienės su Elzbieta Pauliu-keniene.

Be to susirinkimas nutarė vietoj buvusių iprastinių po-kuopos susirinkimų arbatė-lių kartą į mėnesį ar rečiau rengti su menine programa. Akademijas, kurių metu bū-via keliami įvairūs rūpimi-lietuvėms katalikėms klau-simai. Į šį darbą norima traukti visas apšvietos sky-riaus narės. Šis reikalas pa-vestas organizuoti Moterų Dirvos redaktorei M. Pau-liukonienei.

Naujų narių vajaus užbai-gimo progą norima surengti linksmą pobuvį, kurį orga-nizuoti pavesta A. Garsie-ni. Šiais metais į kuopą įs-tatys keturios naujos narės M. Brokevičienė, M. Jaku-tienė, O. Paukštytė ir A. Repšienė. Laukiama dau-giau naujų narių, kurioms tikrai rūpi katalikiški ir lietuviški reikalai.

Karesp. Reikalingi Agentai Gera progą agentui lanky-tis pas biznieriūs del skel-bimų kalendorių užsakymų ir spaudos darbų. Dėl visu informacijų kreipkitės pas: Amerikos Lietuvis, 14 Ver-non St., Worcester.

Artėja Amerikos Lietuvių Bendruomenės Tarybos Rinkimai

Rinkimų diena dar nepas-kelbta, bet kandidatai į Amerikos lietuvių bendruo-menės Tarybą jau baigta surašyti. Paduota 12 siūly-mų vyr. rinkimų komisijai viso 92 pavardės. Iš jų tu-rės būti išrinkti 27. Kasdidatų eilėje dalyvau-ja daug senųjų lietuvių atei-vių žinomiausių lietuvių veikėjų, kaip tai: prel. Bal-kūnas, prel. Albavičius, prel. Juras, Boley Bolevičius Ginkus, Inž. Rudis, Stukas, muzik. Žilevičius ir kt.

Ir naujųjų ateivių: Bajer-cius, St. Barzdukas, inž. Mi-kaila, Girmius, Mockus, Rau-gas, Šlepetyš Bendorius, Ci-Spėjama, kad rinkimai gali įvykti š. m. balandžio 22-23 dienomis. Senesnieji ir naujieji lietu-viai ateiviai! Kas dar nese-ite įstoje nariais į Amerikos Lietuvių Bendruomenę, pas-kubėkite įstoti susimokėti metinį nario mokestį, kad galėtumėte dalyvauti rinki-muose, renkant Amerikos Lietuvių Bendruomenės Ta-rybą. "Lietuviais esame gimę, lie-tuviais turime ir būti." Mūsų visų šventa pareiga rūpintis liet. kultūriniais reikalais. Mūsų yra prievolė dalyvau-ti rinkimuose ir išrinkti ge-

Mirilė Mikalina Balakoniene iš gyvenusi Worcesterį per 41 metus, mirė trečiadienį sa-vo namuose, 261 Millbury gatvės. Velionė paliko savo vyrą Vladą Balakonį. Laido-tuvės įvyks šeštadienį, Aušros Vartų bažnyčioj bus at-laikytos gėdulingos pamal-dos ir nulydėta į Notre Dame kapus.

BOSTON, MASS. Lietuvis Advokatas Advokatų Są-gos Taryboje Adv. A. O. Shalna buvo išrinktas nariu advokatų są-jungos tarybos. Metiniame susirinkime Bar Association for the County of Middle-sex, Massachusetts valstijo-je, kuris įvyko Boston Bar Association patalpose, Adv. Shalna iš 10 kandidatų į penkias vietas taryboje buvo ketvirtas. Už mūsų tautietį gavo daugiau balsų tikrai aukštesnio teismo raštinin-kas, Gubernatoriaus tarybos narys ir vienas teisėjas.

rą Tarybą. Taigi nelikime kurti ir abėjingi, bet kas kiekvienam priklauso—atli-kime. To reikalauja lietuvių garbė. Worcesterio lietuviai įsi-rašykime į Worcesterio Liet. Bendr. Skyrių nariais ir atė-juš rinkimams, — išrinkime A. L. B. Tarybą.

Paskolos Kelionės Išlaidoms Apmokėti

Pagal naująjį imigracijos įstatymą, jūsų kelionės iš-laidas turės apmokėti arba garantijų sudarytojas, arba pats imigrantas. Tačiau jei nei vienas, nei kitas neturė-tų reikiamų lėšų, galima gauti paskolas tam tikslui iš didžiųjų šalpos organizacijų.

Norintieji į Ameriką at-vykti asmens turi patys da-ryti pastangas reikiamas paskolas gauti. Kvietėjai Amerikoje paskolų parūpi-n-ti, daugumoje atvejų, ne-galės. Gavusieji National Catho-lic Welfare Conference garran-tijas turi kreiptis į artimiausią N.C.W.C. įstaigą Europoje, prašydami pasko-las kelionės išlaidoms pa-dengti. Jie turės raštu pasi-žadėti paskolą grąžinti, kai tik sąlygos leis. Asmens kurie gavo Church World Service garantijas, turi kreiptis į artimiausią World Council of Churches įstaigą Europopje. Norintie-ji gauti paskolas taip pat turės duoti raštišką pasiža-dėjimą pinigų sugrąžinti. Visi tie, kurie yra gavę National Lutheran Council garantijas, turi laukti, kol jų bus atsiklausta, ar pas-kola reikalinga. National Lutheran Council įstaiga Europoje apklausinės kiek-vieną jų garantijas gavusį asmenį ir, reikalui esant, paskirs paskolas per Lu-theran World Federation. Buvo nemaža atvejų, kad garantijų sudarytojais nesinaudojo jokios šalpos orga-nizacijos tarpininkavimu ir garantijas siuntė tiesiai į Washingtoną, vartodami blankas DSR-1 arba DSR-2. Paskolos reikalui tokias gar-rantijas gavusieji turi kreiptis į artimiausią Na-tional Catholic Welfare Conference įstaigą Europo-je, nurodydami, kad jie turi DSR-1 arba DSR-2 garanti-jas, tačiau neturėdami lėšų, prašo paskolas iš N.C.W.C.

Pasinaudojus International Rescue Committee tarpinin-kavimu ir norint gauti pas-kolą iš tos organizacijos, sektina šiek tiek skirtinga procedūra: garantijų suda-rytojas turi kreiptis į Balfą, nurodydamas, kad negali apmokėti kviečiamo asmens kelionės išlaidų. BAlFas, tokį prašymą patvirtinęs, persiūs jį International Res-cue Committee įstaigai, ku-ri paskolą išduos. Betarpių prašymų International Res-cue Committee nepriims ir nesvarstys. BAlFo Įgaliotinis Vokieti-joje p. Izidorius Rugienius mielai suteiks visų čia minė-tų įstaigų adresus Europoje. Todėl maloniai prašome vi-sais adresų informacijų rei-kalais kreiptis į BAlFo Įga-liotinį, sekančiu adresu: Mr. Izidorius Rugienius United Lithuanian Relief Fund of America Munchen 27 Schonbergstrasse 9 Germany BAlFo Centras maloniai prašo garantijų sudaryto-juš, o ypač tuos, kurie negali apmokėti kelionės išlaidų, išidėmėti šias instrukcijas ir atitinkamai painformuoti jų kviečiamus asmens, jei pas-kolos yra reikalingos. BAlFo Centras

LIETUVIAI ! PRISIMINKITE ! NEPRIKLAUSOMA LIETUVA PAMATYKITE FILMININKO JUOZO JANUSKEVICIAUS ISTORINĖ LIETUVOS FILMA GAMINTA 1939 IR KITAIŠ METAIS LIETUVOJE Bus Rodoma SEKMADIENĮ BALANDŽIO - APRIL 3 d., 1955 m. Lietuvių Klubu Salėje 12 Vernon Street WORCESTER MASSACHUSETTS PRADŽIA 2:30 VAL. PO PIETŲ IŽANGA TIK \$1.00 VAIKAMS 35c FILMA VISA SKIRTINGA NUO KITŲ METŲ. NAUJAI ATVYKUSIŲ LIETUVIŲ TREMI NIŲ, DAR NEMATYTA. PAMATYKITE Istoricinius Lietuvos Nepri klausomybės laikų vaizdus: — vėliavų nu-leidimo apeigas Vytauto Muzėjaus darze ir pagerbimą kareivių "žuvusiems už Lie-tuvos laisvę" grojant karo invalidų orkes trui, Lietuvos Tarptautinį Olimpijadą, Lietuvos Nepriklausomybės Vasario 16-tos minėjimą Kaune, Lietuvos Kariuomenę, Šiaulių ir Skautų šventes, Tautiškus Šo kius ir visą eilę kitų gražių vaizdų, kai tai: Ūkininkus, kaip mergaitės mokinas ama-tų mokykloje, Nemuno kurortą, linksma-kaimo Gegužinę ir t.t. LIETUVA. Pergyvenkite nors kelias matykite Lietuvą ir visą jos gražumą bant gražias lietuviškas dainas. PRISIMINTI NEPRIKLAUSOMĄ LIETUVĄ. PAMATYTI ISTORINĖ LIETUVOS FILMĄ. KVIECIA RENGEJAI AMERIKOS LIETUVIS - JUOZAS JANUSKEVICIUS